

Onderzoek

Het psychomotorische leerproces van de ruiter

Een onderzoek naar de doeltreffendheid van bestaande instructie bij de ontwikkeling van de basisvaardigheden van de ruiter in de paardensport in het kader van het afstudeerproject voor de opleiding Diermanagement, afstudeerrichting Paard & Management (Onderzoekers Inka Stöcker Mieke Barske)

In opdracht van en samenwerking met Dr. Ulrike Thiel
HippoCampus, Instituut voor Equithérapie en Hippische Sportpsychologie
Cranendonck

Samenvatting

Aanleiding

Psychomotorisch onderzoek over de manier waarop mensen leren, complexe taken (zoals turnen, stijldansen, paardrijden) zich eigen te maken en uit te oefenen, heeft uitgewezen dat een leerproces in meerdere fases plaatsvindt die aan een aantal randvoorwaarden moet voldoen, om tot een zinvol resultaat te leiden. In haar functie als instructeur heeft de opdrachtgever, dr. Ulrike Thiel, de laatste 15 jaar onder analyse en gebruik van dit leerproces met ruiters van verschillende niveaus gewerkt en daarbij de nodige ervaring opgedaan. **Het bleek dat de meeste ruiters een aantal tekortkomingen in de eerste fases van dit leerproces vertoonden.** Het leerproces bestaat uit drie verschillende fases. Fase één is het bewegingsleren, fase twee het bewegingsoefenen en fase drie is het trainen.

Naast haar functie als instructeur merkte Ulrike Thiel in haar functie als jurylid vaak op, **dat ruiters tijdens het rijden van een proef lieten merken niet te weten waarmee ze bezig waren. Ook waren ruiters vaak niet in staat, noch probeerden ze om de voorwaarden van de scala van de opleiding bij het paard deskundig te ondersteunen door een juiste zit en houding, het toepassen van de juiste hulpengeving en daarbij missen de ruiters vaak ook het juiste ruitergevoel.** Deze eigen ervaring zag zij vaak door uitspraken van experts in de paardenpers bevestigd worden. De laatste jaren is veel gedaan tijdens de KNHS om de scala van de opleiding van het paard te introduceren in de wedstrijdsport, om bij te dragen aan een verbetering van de opleiding van het paard. De ‘scala van de opleiding’ van de ruiter zelf is nog niet meegenomen in het concept. Om na te gaan in hoeverre de indrukken van Ulrike Thiel zelf over de vaardigheden en het leerproces van de ruiter, de mening weergegeven door experts en de geluiden vanuit de pers geverifieerd konden worden, werd dit onderzoek in opdracht gegeven.

Aan de hand van een steekproef van basisruiters in de klasse L2 dressuur, als indicatie voor de beginnende basisruiter, zou worden onderzocht hoe het daadwerkelijk zit met hun basisvaardigheden als ruiter en de manier waarop zij hun eigen leerproces doorlopen. Verder is onderzocht hoe experts in de functie van jurylid, trainer en instructeur tegen deze geconstateerde aandachtspunten aankijken en welke ideeën over mogelijke verbeteringen van de situatie bij deze experts bestonden. Ook is gekeken of deze bevindingen overeenkomen met de ideeën van de opdrachtgever vanuit haar deskundigheid als psychomotoricus.

Probleembeschrijving

Betere paarden hebben desondanks goed ruiters nodig

De probleembeschrijving is gebaseerd op de actuele persberichten en artikelen uit de paardenvakpers, de expertise van de opdrachtgever en discussies van de opdrachtgever met deskundigen in Nederland en het buitenland.

Er wordt veelvuldig over gesproken, dat de paarden in Nederland tegenwoordig gefokt worden op grond van een zo hoog mogelijk prestatievermogen. Deze paarden zijn zeer intelligent, hoog in het bloed staand, sensibel en beschikken dan wel over een hoger prestatievermogen en bewegingspotentieel, maar reageren ook sterker op tekortkomingen van de ruiter en hebben een nauwkeurige begeleiding in hun ontwikkeling tijdens hun opleiding met betrekking tot de scala nodig. Voor mensen in de basissport wordt het steeds moeilijker om met dit soort paarden om te gaan. Dit ook omdat er volgens deskundigen te weinig wordt gedaan aan de opleiding van de ruiter zelf en de tijd die besteed wordt aan de opleiding van het paard wat betreft het leer- en trainingsproces van ruiter en paard. De instructeurs van tegenwoordig zijn vooral opgeleid om het paard te begeleiden en zijn minder gericht op de begeleiding van de ruiters zelf en de invloed die zij hebben op het paard. De reden hiervoor is, dat veel ruiters alleen voor de winstpunten rijden en het hen niet echt daarom gaat een verbetering van het rijden tot stand te brengen. **Toch is het belangrijk dat bij de opleiding van de ruiter gewerkt wordt aan de onafhankelijke zit, het ruitergevoel en de zinvolle hulpengeving als ondersteuning van het paard. De ervaring, de kennis over de biomechanica, psychologie en leer- en ontwikkelingsmogelijkheden van het paard en de doelstellingen van de dressuur, persoonlijke training van het kunnen van ruiter en paard, spelen naast de onafhankelijke zit van de ruiter een grote rol en dienen door gegeven te worden in de instructie. Deze factoren bij elkaar beschrijven de basis van het klassieke rijden op grond van de scala van de opleiding zoals omschreven in het Nederlandse wedstrijdreglement en het Reglement op internationaal niveau (FEI).** Dit alles draait uiteindelijk ook om het welzijn van het paard. De ruiter dient naar een zo prettig mogelijke samenwerking tussen ruiter en paard te streven, wat bewerkstelligd wordt door een zo harmonisch mogelijke dialoog tussen die twee.

Doelstelling

Hoe staat het met de scala van de opleiding van de ruiter in de basissport?

Het doel was het constateren en analyseren van mogelijke tekortkomingen van ruiters die staan aan het begin van hun ruitercarrière in de basiswedstrijdsport in Nederland bij het doorlopen van het psychomotorische leerproces. Na voorleggen van deze resultaten bij experts in de paardenwereld zijn uiteindelijk aanbevelingen en tips vanuit de interviews naar voren gekomen, zodat de basisvaardigheden bij de ruiters verder ontwikkeld en verbeterd kunnen worden, wat de dressuursport ten goede zal komen. Hiervoor zijn twee onderzoeksvragen behandeld: In hoeverre bestaan er tekortkomingen bij beginnende wedstrijdruiters klasse L2 op het gebied van hun psychomotorische ontwikkeling en hun basisvaardigheden én welke aanbevelingen kunnen deskundigen, vanuit hun expertise als trainer, instructeur en/of jurylid, geven om in de bestaande situatie mogelijk verandering te brengen ter verbetering van de kwaliteit in de opleiding van paarden en de harmonie tussen ruiter en paard.

Materialen en methoden

Beoordelingssysteem voor de “scala van de opleiding ruiter”

Om een antwoord op deze vragen te krijgen is onderzocht waar de ruiters, die in de basiswedstrijdsport rijden, in het psychomotorisch leerproces staan en welke vaardigheden zij wel of niet ontwikkeld hebben met betrekking tot de scala van de ruiter. Hiervoor werden de prestaties in de ring geanalyseerd van 30 ruiters, die in de klasse L2 starten en die nog nooit of in de laatste 5 jaar niet hoger gereden hadden. Verder werden deze ruiters over hun prestaties ondervraagd en werd de jurybeoordeling van de proeven meegenomen in het onderzoek.

Aan de hand van een ‘scala van de opleiding van de ruiter’, die overeenkomt met de scala van de opleiding bij het paard werd een beoordelingssysteem ontwikkeld voor de ruitervaardigheden: anticipatie, communicatie, concentratie, evenwicht, in de beweging, lichaamscontrole, ruitergevoel en het weegschaalprincipe. Deze vaardigheden werden per proefonderdeel beoordeeld, en ook werd de stand van de ruiter wat betreft zijn psychomotorische leerproces zelf geanalyseerd. Het is pas in fase drie (de trainingsfase), na succesvol doorlopen van de eerste twee fases (bewegingsleren en bewegingsoefenen), voor de ruiter mogelijk, het leerproces van het paard te begeleiden en het in zijn lichamelijke en psychische ontwikkeling te bevorderen. Dit geeft aan dat een ruiter pas dan een (jong) paard kan trainen en opleiden, wanneer hij zelf voldoende in zijn leerproces gevorderd is en zich in fase drie van het psychomotorische leerproces bevindt, waarbij het belangrijk is dat hij de vaardigheden in eerder doorlopen fases in voldoende mate beschikt.

Resultaten observaties

De belangrijkste resultaten van de observaties waren, dat de gemiddelde L2-ruiter niet in staat was om zijn paard op het gevraagde niveau te begeleiden en te trainen, omdat hij zich gemiddeld tussen fase één en fase twee van het leerproces bevond. Uit de psychomotorische beoordeling van de basisvaardigheden van de ruiters bleek, dat er bij de ruiters een aantal tekortkomingen bestonden. **Opvallende resultaten waren hier dat de ruiters heel veel (lichamelijk) communiceerden naar de paarden toe, maar dat het hierbij eigenlijk ging om verkeerde communicatie – met andere woorden: veel van hun hulpen moeten worden bekeken als “ruis”, die het paard eerder storen en niet voor een doeltreffende ondersteuning van het paard zelf zorgen.** Het bleek dat de ruiters de paarden te weinig biomechanisch ondersteunden, als gevolg van mankementen in de techniek en het ruitergevoel, en ook niet wisten hoe ze de paarden konden helpen om in balans en ontspanning de oefeningen uit te kunnen voeren. Verder bleek dat de ruiters problemen met hun eigen evenwicht en lichaamscoördinatie hadden (een verkeerde positie t.o.v. de loodlijn oprecht hielden) en veelvuldig achter de beweging van het paard zaten. De meeste ruiters hadden sterke tekortkomingen in hun zit die gedetailleerd werden geanalyseerd. Vooral in oefeningen, waarin ruitergevoel en begrip voor de biomechanische ondersteuning nodig zijn bleek, dat de meeste ruiters dit in onvoldoende mate konden toepassen.

Een vergelijking van de beoordelingsmanier van de jury en de psychomotorische beoordeling van de ruitervoorstapen wees uit, dat er duidelijke verschillen bestaan in het bekijken van de inbreng van de ruiter zelf. De jury beoordeelt (volgens de richtlijnen van het wedstrijdreglement) in eerste instantie het gaan van het paard en kijkt niet naar de mogelijke hinder die het paard door de ruiter ondervindt. De vaardigheden van de ruiter worden of meegenomen in de beoordeling van het gaan van het paard per onderdeel of de beoordeling van de zit en houding en de hulpengeving in maar twee aparte cijfers op het protocol. **Bij de psychomotorische analyse werden de zit en houding van de ruiter opgesplitst in acht basisvaardigheden, welke per proefonderdeel werden gescoord. Door deze opsplitsing werd het mogelijk de scala van de opleiding van de ruiter te analyseren. Door een zodanig opgesplitste beoordeling is het voor de ruiters zelf veel duidelijker waar hun tekortkomingen liggen en waar zij specifiek aan kunnen werken. Volgens deze analyse op grond van de ‘scala**

HippoCampus

Instituut voor Equithérapie en Hippische Sportpsychologie

van de ruiter' zouden slechts 10% van de beoordeelde ruiters een winstpunt kunnen halen voor het juist begeleiden van hun paard, terwijl de jury 63% van deze ruiters een winstpunt toebedeeld. (een winstpunt wordt gehaald wanneer 60% of meer tijdens de proef gepresteerd is). Ondanks het behalen van een winstpunt door het correct lopen van het paard, kan de ruiter het paard behoorlijk hinderen in zijn beweging. Als de jury op een systematische manier vaardigheden van de ruiter mee zou kunnen nemen in de beoordeling van het gehele beeld, zouden de ruiters en hun instructeurs zinvolle informatie en handvaten ter verbetering kunnen ontvangen.

Expert interviews en aanbevelingen

Geen verrassing voor experts

Voor de experts (trainers, instructeurs, juryleden, die door hun functies weten wat er in de paardenwereld speelt en weten in hoeverre ruiters bereidt zijn om door middel van kritiek tekortkomingen in de basis aan te willen pakken) bleek het feit, dat ernstige tekortkomingen aanwezig zijn bij de basisruiters, geen verrassing te zijn. **Om aan deze situatie iets te verbeteren leek het voor hun belangrijk dat ruiters de noodzaak van een goed ontwikkelde zit, houding, hulpengeving en ruitergevoel tijdens de ruiter leren inzien.** Zijn de basisvaardigheden van de ruiter niet voldoende ontwikkeld dan kan het paard niet doeltreffend begeleidt en getraind worden en zou het te vroeg zijn om aan wedstrijden deel te nemen. **Veel ruiters zien de nut van een goede basis niet in, omdat zij toch hun winstpunten en lintjes mee naar huis nemen. Zou de beoordeling van de jury de tekortkomingen met betrekking tot de scala van de ruiter meenemen dan zullen de ruiters zich meer bewust worden van hun tekortkomingen in zit, houding en ondersteuning van het paard. Daarom is het van belang dat de 'scala van de opleiding van de ruiter' zwaarder mee gaat wegen in het totaal aantal punten.**

Daarnaast zou de opleiding van de instructeurs meer gericht moeten worden op de invloed van de ruiter op het paard en de manier waarop de ruiter zijn basisvaardigheden in een systematisch leerproces ontwikkeld. Het gaat hier dan niet alleen om de mentaliteit van de ruiters, maar ook om de fysieke conditie en coördinatie van de ruiters van tegenwoordig. **Ook leren instructeurs tijdens de opleiding, ruiter en paard als combinatie te begeleiden. Maar meer van het belang is eigenlijk om de basis van de ruiter correct te krijgen. Zij weten meestal te weinig over de psychomotoriek van de ruiter en de efficiënte begeleiding hiervan en zijn onvoldoende erop voorbereidt hiermee om te gaan tijdens het trainen van een combinatie. Daarnaast is voor de ruiter zelf van belang om in de eerste fases van zijn leerproces de ruitervaardigheden op een leerpaard aan te leren, alvorens hij in staat is niet alleen een paard dat al opgeleid is volgens de scala te laten lopen, maar ook een paard volgens de scala zelf op te leiden.** In tegenstelling tot deze zinvolle randvoorwaarde voor een goed leerproces van de ruiter rijden over het algemeen beginnende basisruiters op jonge paarden in de wedstrijdsport. Vooral bij de moderne, hoog in het bloed staande paarden leidt dit vaak tot problemen, doordat zij een bepaalde mate van vaardigheden en begeleiding van de ruiter verlangen. Aan de pers en sportorganisaties zal het zijn om de juiste informatie, over de vaardigheden die de ruiter nodig heeft en de manier waarop zij te verwerven zijn, door middel van literatuur, clinics en andere scholingen naar deze basisruiters en hun instructeurs toe te spelen. Het wedstrijdreglement is het laatste jaar erg ingekort wat betreft de informatie over de zit en houding van de ruiter en de manier waarop de scala van de opleiding en het gaan van het paard gedefinieerd en beoordeeld wordt, terwijl deze informatie erg belangrijk is voor de ruiters om zich bewust te zijn waarop gelet wordt tijdens wedstrijden. Duidelijke officiële richtlijnen, vergelijkbaar met de door de FN uitgegeven "Richtlinien für Reiten und Fahren", tijdens de KNHS zou hier veel misverstanden bij ruiters en instructeurs weg kunnen nemen. Duidelijke uitleg over de scala van de opleiding van paard en de daarmee in relatie staande scala van het leerproces van de ruiter zou hier veel bij kunnen dragen tot verbetering van de vaardigheden van de ruiter in de basissport en daarmee

leiden tot een kwaliteitsverbetering binnen de Nederlandse paardensport in de breedte vanuit de basis.

Conclusie

De “basis van paard en ruiter” wordt in het tegenwoordige wedstrijdreglement begrepen en nagestreefd als het laten zien van de in de scala van de opleiding (van het paard) omschreven vaardigheden van het paard tijdens de proef. Om het paard volgens de scala van de opleiding te kunnen laten lopen en/of op te leiden, heeft de ruiter echter zelf bepaalde vaardigheden nodig. Vooral bij het moderne sportpaard wordt dit probleem op lange termijn steeds duidelijker. Deze vaardigheden blijken bij de geobserveerde basisruiters in onvoldoende mate aanwezig te zijn. Geconcludeerd kan worden dat het de basisruiter kennelijk door verschillende redenen niet lukt deze basisvaardigheden onder de knie te krijgen. Mogelijke redenen hiervoor zijn:

- ☐ Er is weinig kennis over het psychomotorisch leerproces van de ruiter bij de instructeurs,
- ☐ Onvoldoende uitleg en kennis over de zit, houding en hulpengeving van de ruiter tijdens het wedstrijdreglement en in de hippische pers.
- ☐ Er zijn geen officiële richtlijnen vergelijkbaar met de “Richtlijnen für Reiten und Fahren
- ☐ Toekenning van winstpunten bij de basisklasse L, zonder de ontwikkelingen en mankementen van de ruiter mee te nemen in de beoordeling,
- ☐ Onvoldoende motivatie van de ruiters om te investeren in hun eigen leerproces gezien er op de manier waarmee ze nu bezig zijn toch winstpunten en lintjes worden behaald.

Wel is te verwachten dat de moderne sportpaarden op lange termijn zullen reageren op deze onvoldoende mate van ontwikkeling van de ruitervaardigheden. Dit zal zichtbaar worden doordat ze op een gegeven moment niet verder komen in hun opleiding, belemmerd worden door slijtage of door motivatieverlies. Naar aanleiding van het verkregen onderzoeksmateriaal zal er vervolgonderzoek worden gedaan naar wat precies de invloed is van het leerproces van de ruiter met betrekking tot zijn zit, houding en hulpengeving op het bewegingsmechanisme, de psychische gesteldheid en het psychomotorisch leerproces van het paard en zijn welzijn in de basiswedstrijdsport.

HippoCampus
Instituut voor Equithérapie en
hippische Sportpsychologie
Dr. Ulrike Thiel

Hogeschool
**VAN HALL
LARENSTEIN**
ONDERDEEL VAN WAGENINGEN UR

Afstudeerpresentatie

Psychomotoriek van de basisruiter

Mieke Barske

Inga Stöcker

Paardrijden

krachtsport, denksport, of.....?

- Nederlandse paarden in de basissport beter dan hun ruiters?
- Wat is de basis van de basis?
- Uit het bed op het paard?
- De onafhankelijke zit – vergeten mogelijkheden?
- Grote onzekerheid en misverstanden bij de ruiters en juryleden?
- Vele wegen leiden naar Rome, een enkele leidt naar correct paardrijden

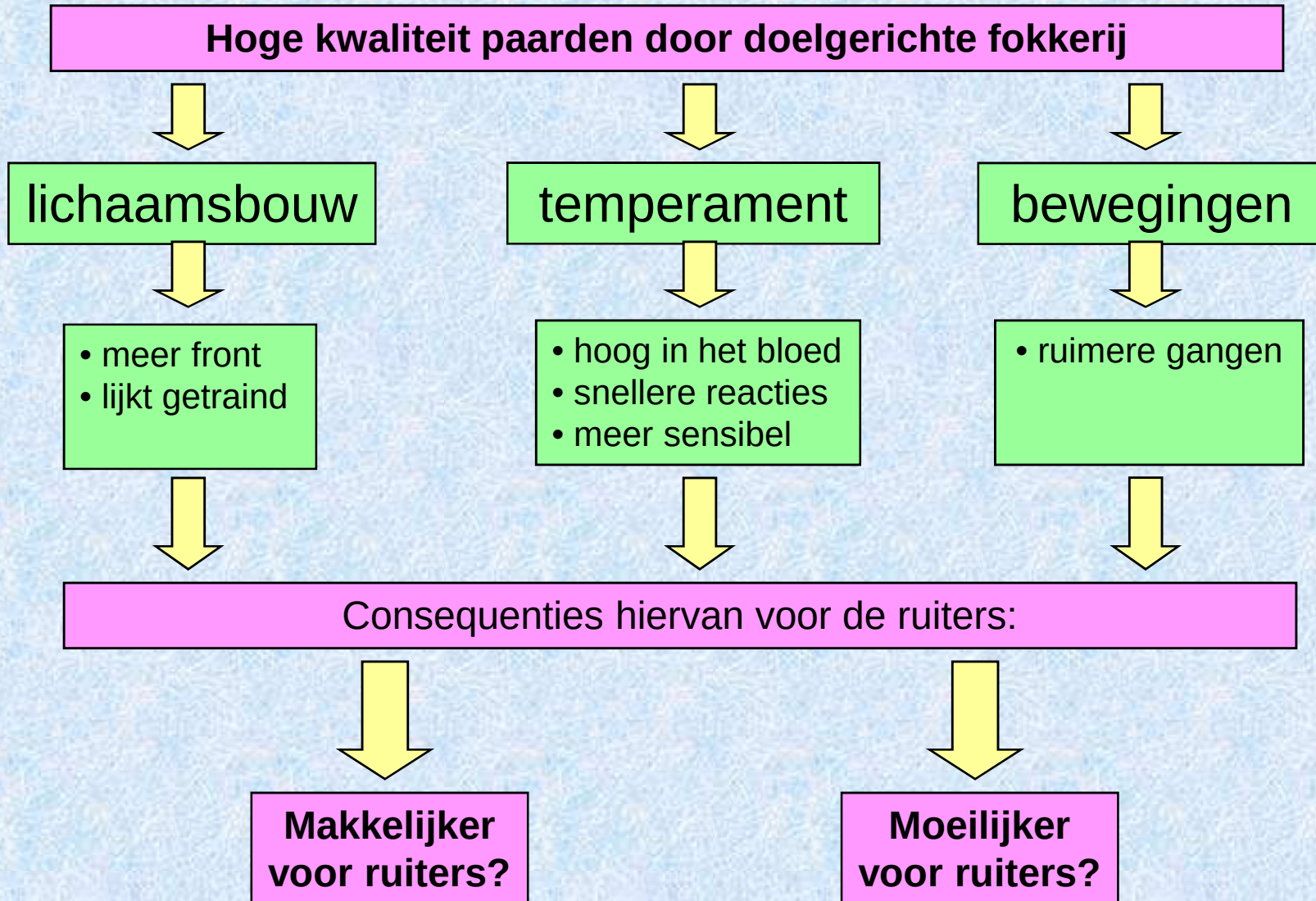
Onderzoeksopzet

Nederlandse paarden in de basissport beter dan hun ruiters?

- Aanleiding onderzoek?
- Is er geen fatsoenlijke basis?
- Waar komt de informatie vandaan?
- Functie van een wedstrijd?

Aanleiding onderzoek

Is er geen fatsoenlijke basis?

**Makkelijker
voor ruiters?**

- De paarden zijn zo goed, dat de ruiters minder vaardigheden nodig hebben
- Vaardigheden van de ruiters gaan dan kennelijk steeds meer achteruit

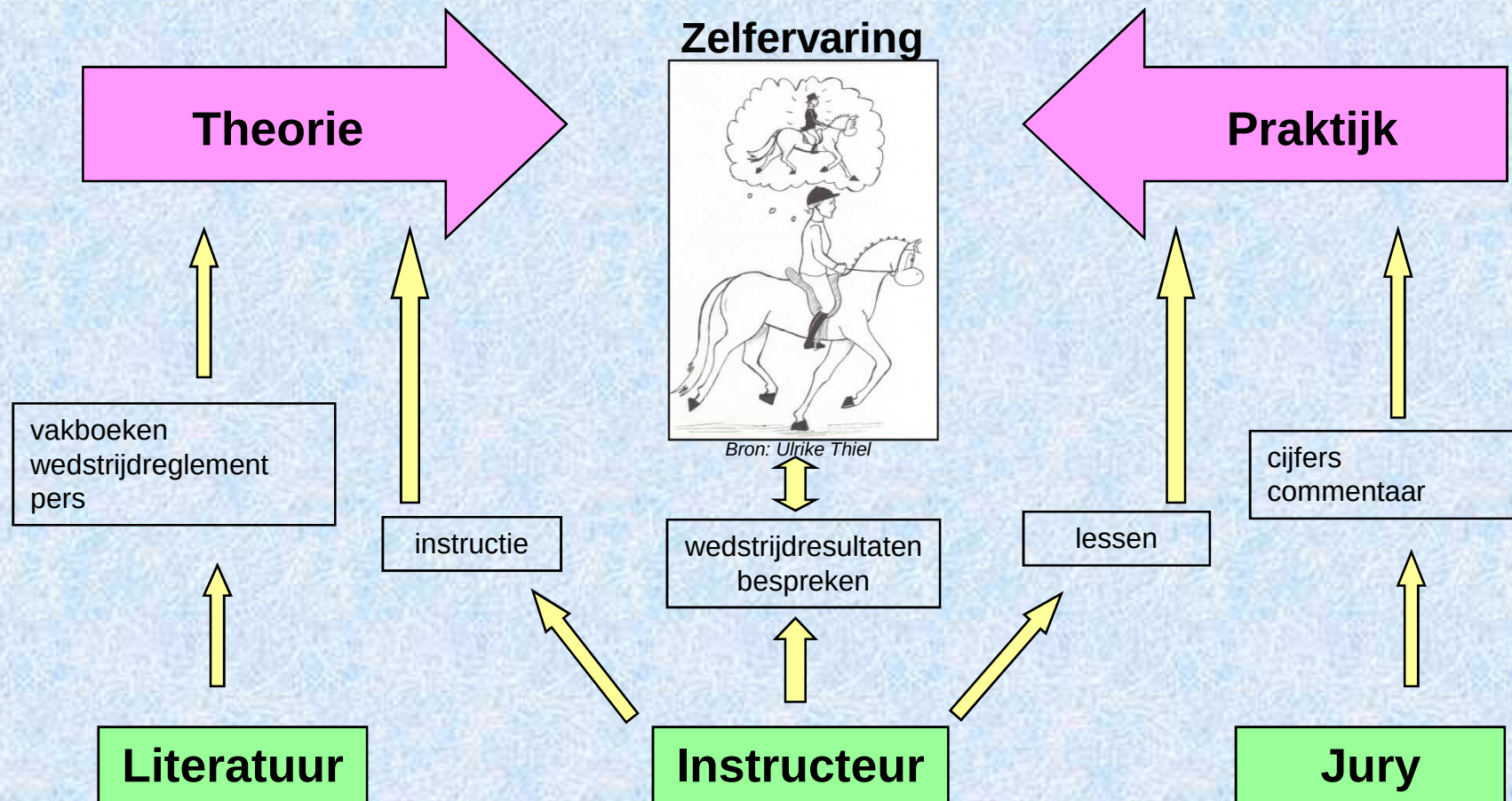
**Moeilijker
voor ruiters?**

- De betere paarden eisen betere vaardigheden van de ruiters
- De opleiding van de ruiters speelt er niet voldoende op in

Hoe is het met de basis(vaardigheden) gesteld?

Waar komt de informatie vandaan?

Kwalitatieve en effectieve informatie?

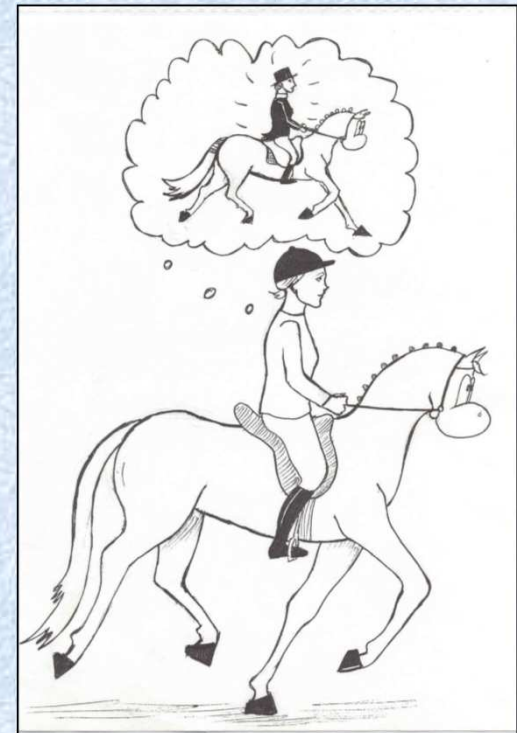
Functie van een wedstrijd

Doorgeven van
aandachtspunten die
verbeterd moeten worden
om verder te komen

Waar moeten ze heen?

Objectieve beoordeling van
het kunnen van ruiter en
paard

Waar staan ze?

Bron: Ulrike Thiel

Wat is de basis van de basis?

- De gemiddelde basisruiter
- De beoordeling van het rijden
- Psychomotoriek van de basisruiter
- Vaardigheden van het paardrijden

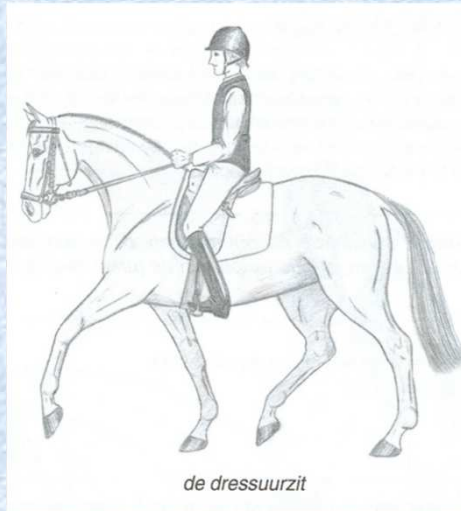
De gemiddelde basisruiter:

Wedstrijdervaring

- Klasse L2
- Binnen 5 jaar niet hoger gereden

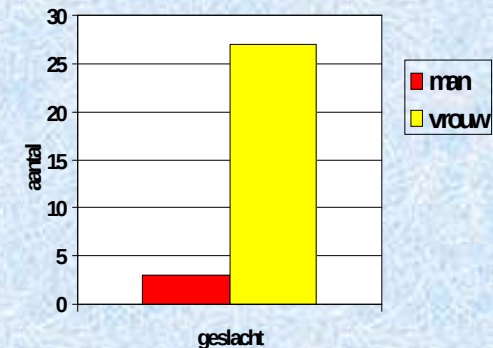
Wedstrijden

- Willekeurige wedstrijden
- Proef 11

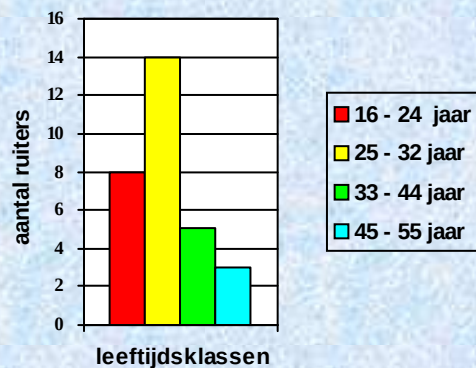

Bron: basisboek FN

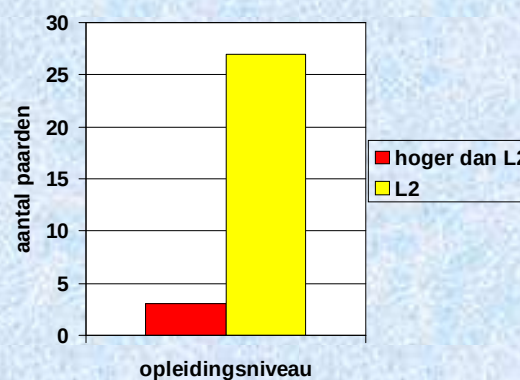
Beide geslachten

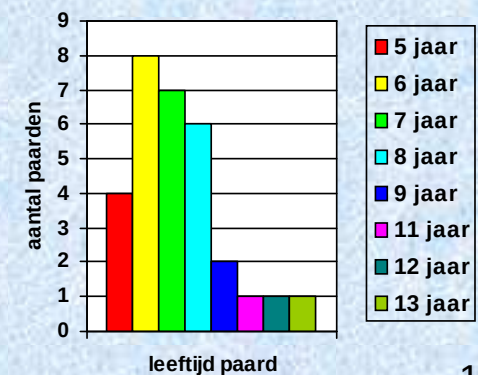
Leeftijd ruiters

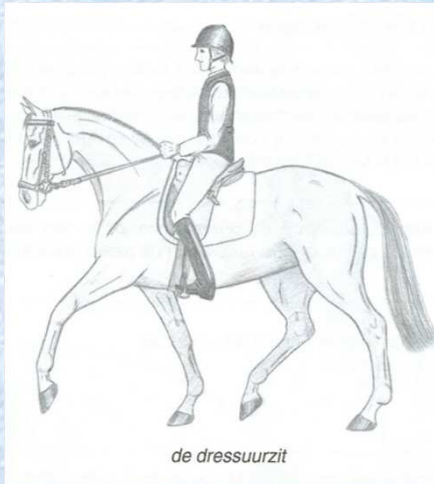
Verleden paard

Leeftijd paard

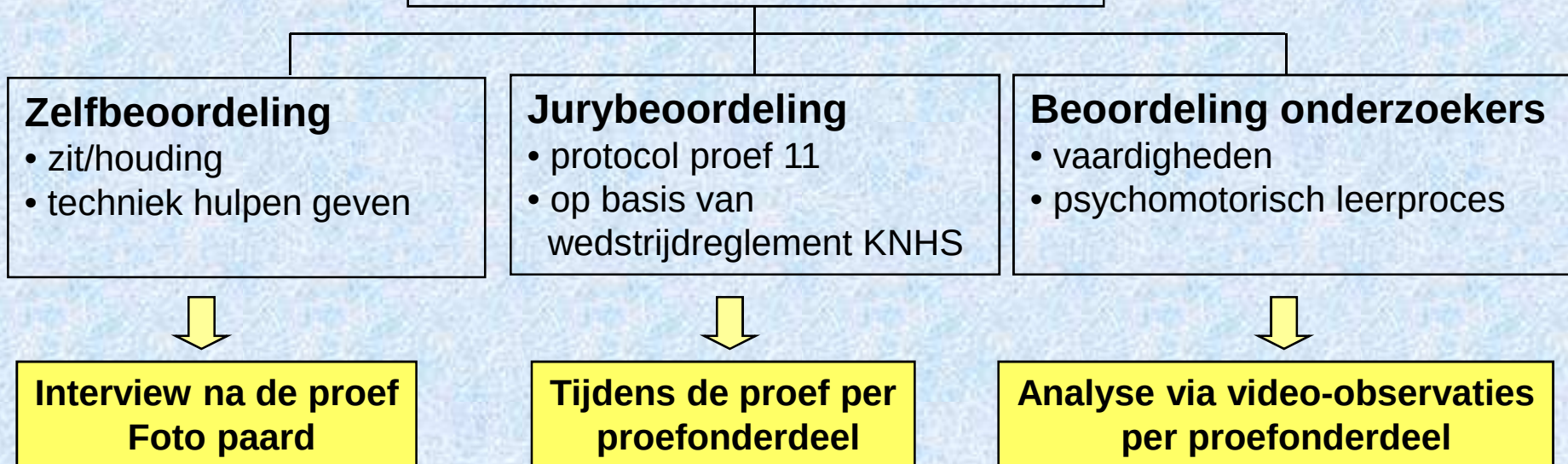

De beoordeling van het rijden:

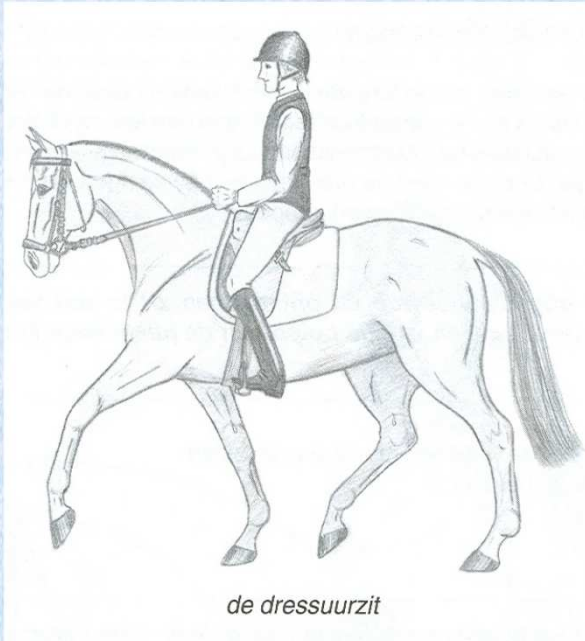

Bron: basisboek FN

De gemiddelde basisruiter

De zelfbeoordeling:

de dressuurzit

Bron: basisboek FN

Interview ruiter

Plaats wedstrijd: ..... Datum wedstrijd: ..... nr: .....

Naam ruiter: .....

Bij deze verleend bovenstaande persoon toestemming tot het gebruiken van de onderstaande informatie in het afstudeeronderzoek over het "psychomotorische leerproces van de ruiter" door de instantie Van Hall Larenstein te Leeuwarden. De gegevens zullen geanonimiseerd worden.

Handtekening: .....

Leeftijd: ..... E-mail: .....

Kort interview

1. Hoelang rijdt u al paard?.....

2. Hoelang rijdt u in de klasse L2?.....

3. Hoeveel winstpunten heeft u in de klasse L2?.....

4. Op welk niveau heeft u ooit eerder al gereden en hoelang is dat geleden?.....

5. Hoelang heeft u uw paard?.....

6. Hoe oud is het paard?.....

7. Wat heeft het paard eerder al gelopen?.....

8. Scorevragen (in schaal van 0 tot 10)

Wedstrijdspanning: ..... (0= veel spanning; 10= geen spanning)

Zit/houding: ..... (0= slecht; 10= perfect)

Techniek hulpen geven:

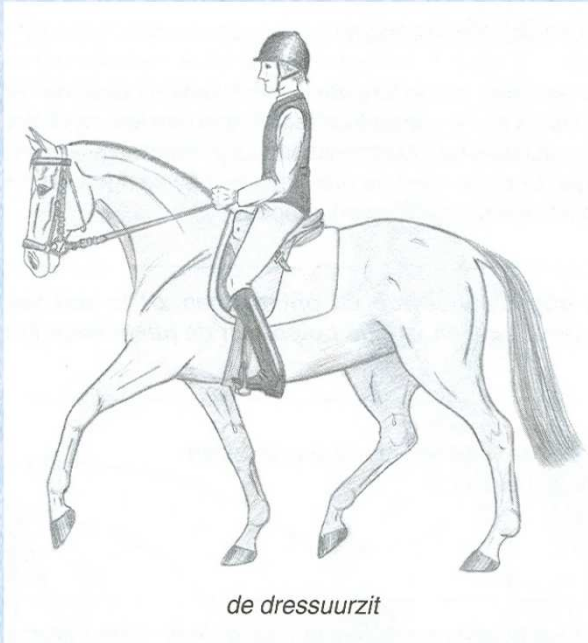
tijdens de proef: ..... (0= techniek slecht; 10= techniek perfect)

tijdens de training: ..... (0= techniek slecht; 10= techniek perfect)

Aansluitend nog het maken van de foto

Ontwikkeling paard

de dressuurzit

Bron: basisboek FN

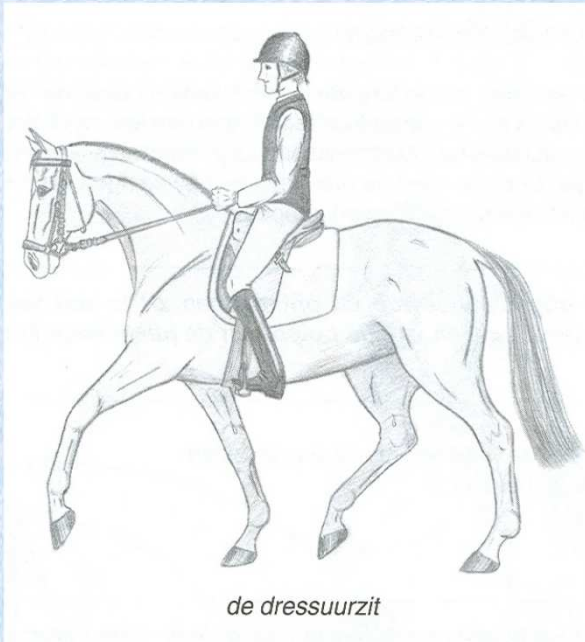
Foto paard

Spierontwikkeling paard

De jurybeoordeling:

Bron: basisboek FN

Protocol jury

Proefnr 11. Klasse L2

Uitgave 2006

Datum :

Ring:

Volgnr.:

Naam vereniging:

Combinatienummer:

Ruiter :

Paard :

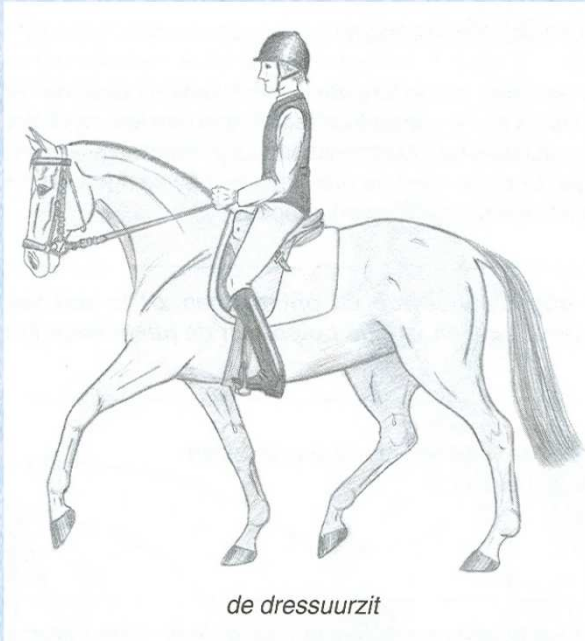
Jury :

Rijtijd: 5.30 minuten	Rijbaan: 20x40 meter	Doorzitten, tenzij lichtrijden wordt gevraagd	Cijfer	Corr.	Bemerkingen
1	A-X-C C	Sinnenkomen in arbeidsdraf Linkerhand			
2	E-B	Door een S van hand veranderen			
3	A D Tussen E en H	Afwenden Wijken voor het rechterbeen (10m) Hoefslag volgen			
4	M-X-K K	Van hand veranderen in middendraf, lichtrijden Arbeidsdraf, doorzitten			
5	A D Tussen B en M	Afwenden Wijken voor het linkerbeen (10m) Hoefslag volgen			
6	Voor E E-B-E	Lichtrijden Grote volte en na enkele drafpassen paard de hals laten strekken, lichtrijden			
7	E-B	Halve grote volte in arbeidsdraf en teugels op maat maken en daarna doorzitten			
8	Tussen M en C	Overgang arbeidsstap			
9	H-B	Van hand veranderen in middenstap			
10	B-F-D	Arbeidsstap			

16	K-B Voor B	Van hand veranderen Arbeidsdraf			
17	M-C	Arbeidsgalop links aanspringen			
18	C	Volte 15 meter			
19	Tussen H en K	Enkele sprongen middengalop			
20	F-X-C Tussen X en C C	Wenden Arbeidsdraf Linkerhand			
21	H-X-F F	Van hand veranderen in middendraf, lichtrijden Arbeidsdraf, doorzitten			
22	A Tussen X en G	Afwenden Halthouden en groeten Bij A in stap de rijbaan verlaten			
23		Stap			
24		Draf			
25		Galop			
26		De impuls			
27		Het rechtgerichte, ontspannen en in aanleuning gaande paard			
28		De houding en zit van de ruiter/amazone			
29		Rijvaardigheid en het effect van de hulpen			
30		Verzorging van het geheel			
Subtotaal					
Strafpunten					
Totaal					
Totaal: 300 punten					Handtekening jury:

Bron: Proevenboek KNHS, 2006

De psychomotore beoordeling:

Bron: basisboek FN

Video-analyse

Beoordeling per proefonderdeel

anticiperen						
-3	-2	-1	0	1	2	3
communicatie						
-3	-2	-1	0	1	2	3
concentratie						
-3	-2	-1	0	1	2	3
evenwicht						
-3	-2	-1	0	1	2	3

in de beweging						
-3	-2	-1	0	1	2	3
lichaamscontrole						
-3	-2	-1	0	1	2	3
ruitergevoel						
-3	-2	-1	0	1	2	3
weegschaalprincipe						
-3	-2	-1	0	1	2	3

manier van taakuitvoer				
doet niets	doet fout	doet misl.	doet lukt	kan het
fase/niveau psychomotorisch leerproces				
fase 1		fase 2		fase 3
mogel.	voorst.	plan	gev.	coörd.

Op grond van LOVIPT

Psychomotoriek van de basisruiter

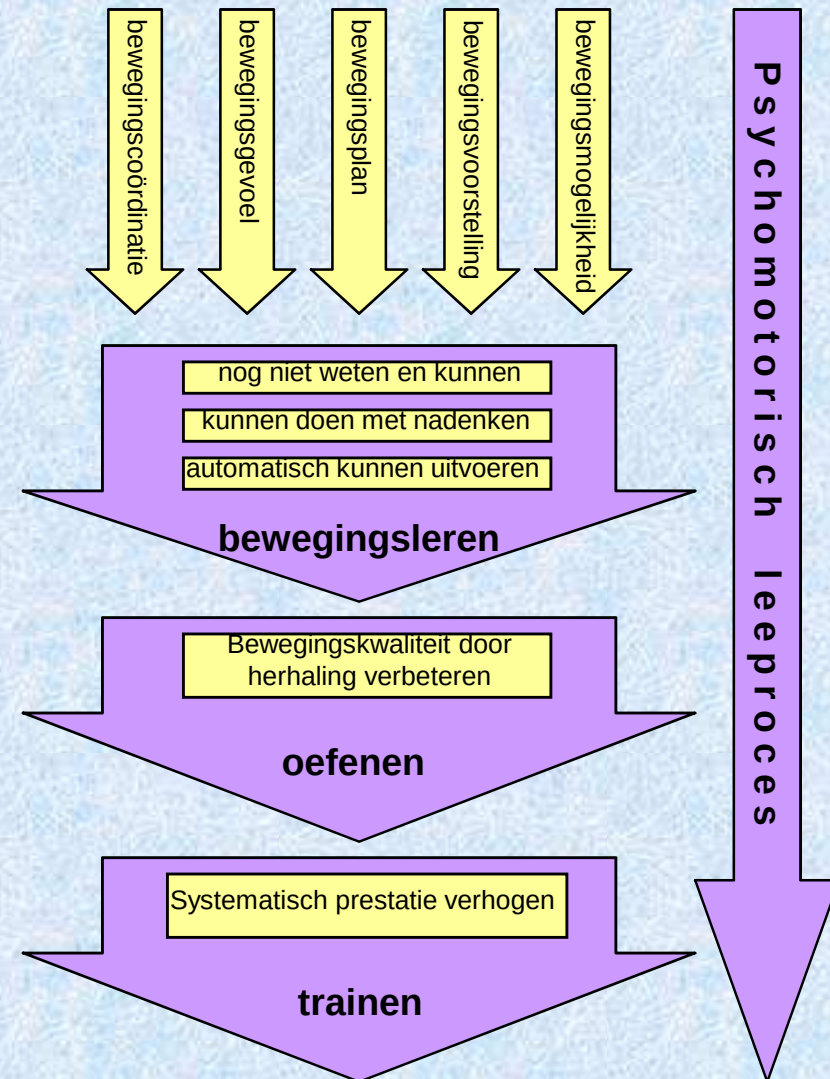
3 fasen bij leren van complexe bewegingspatronen

- **Fase 1: bewegingsleren**
  - Begrijpen wat gedaan moet worden
- **Fase 2: oefenen**
  - Mogelijk als bewegingspatroon naar wens af te roepen is
  - Verbetering van de kwaliteit van de beweging
- **Fase 3: trainen**
  - Het streven naar perfectie van de uitvoering
  - Psychomotorische leerproces bij paard begeleiden
  - Lichamelijke ontwikkeling van het paard

Indien stappen worden overgeslagen
ontstaan tekortkomingen

Als het fundament mist , zal het daarop
gebouwde huis instorten

Bron: Ulrike Thiel, 2003

Psychomotoriek van de basisruiter

Voorwaarde bewegingsleren

- bewegingsmogelijkheid
- bewegingsvoorstelling
- bewegingsplan
- bewegingsgevoel
- bewegingscoördinatie

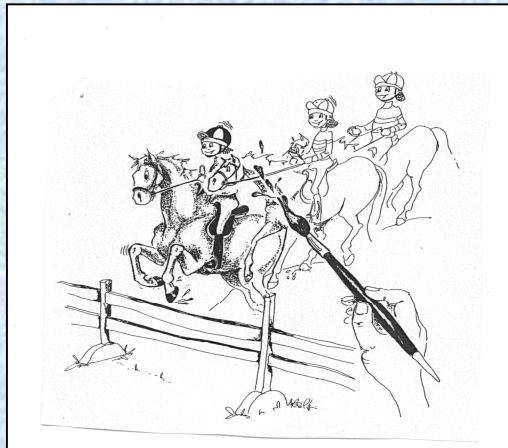
bewegingscoördinatie

bewegingsgevoel

bewegingsplan

bewegingsvoorstelling

bewegingsmogelijkheid

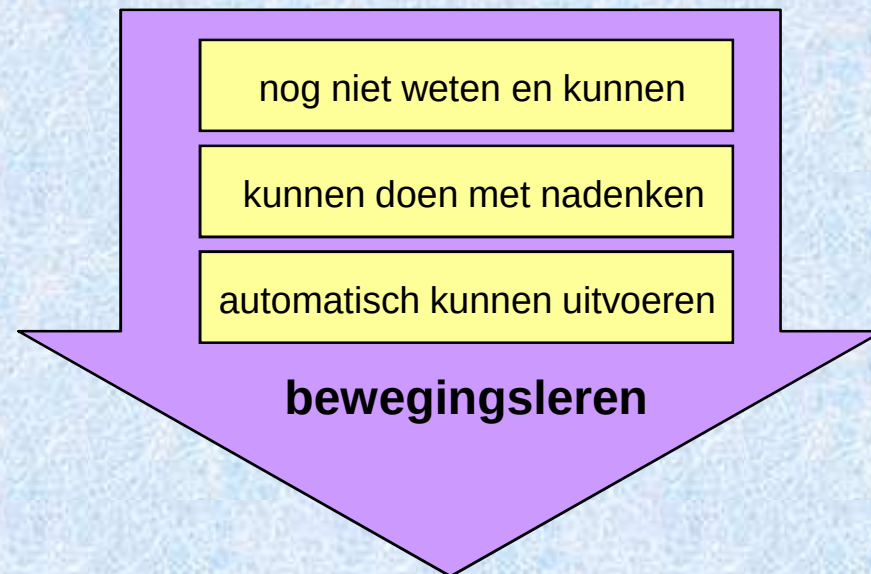

Bron: Ulrike Thiel

Psychomotoriek van de basisruiter

Manier van taakuitvoer

- doet niets
- doet fout
- doet mislukt
- doet lukt
- kan het

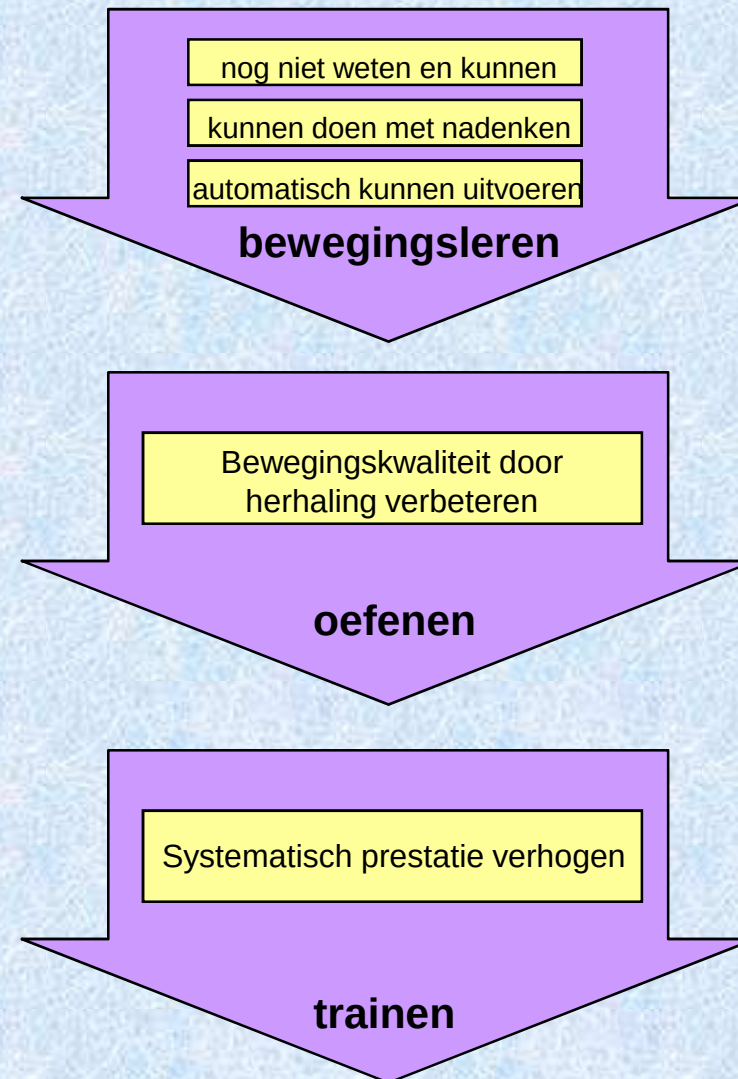

Psychomotoriek van de basisruiter

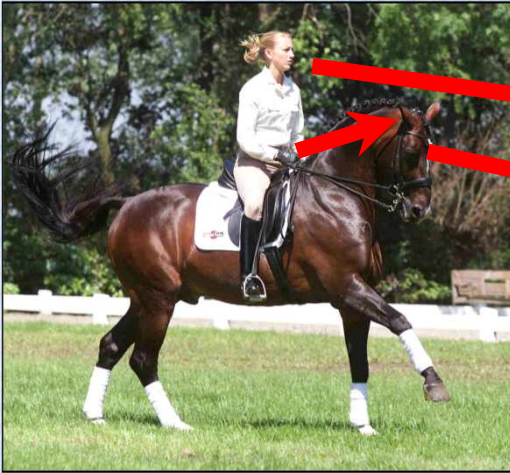
Fasen leerproces

- fase 1 bewegingsleren
- fase 2 oefenen
- fase 3 trainen

Vaardigheden voor het paardrijden:

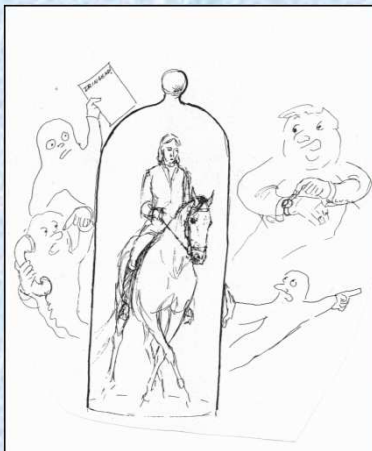
anticipatie

communicatie

concentratie

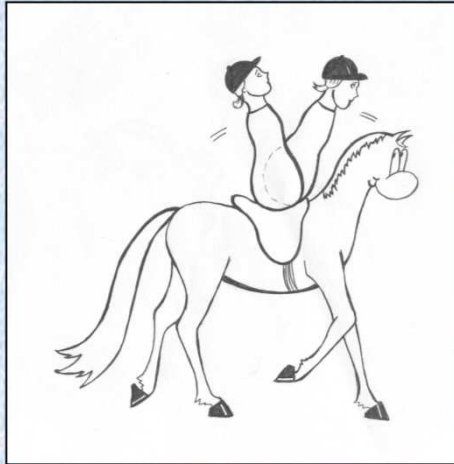

evenwicht

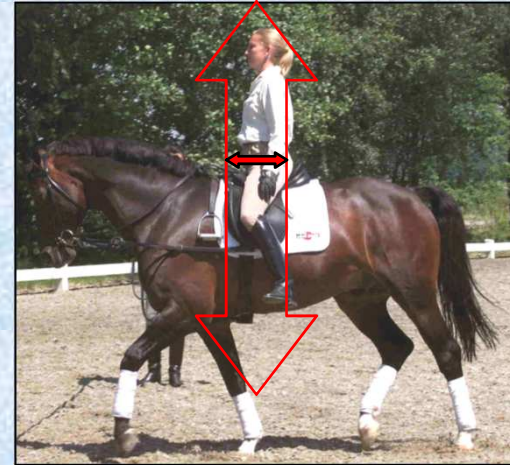

Vaardigheden voor het paardrijden:

in de beweging

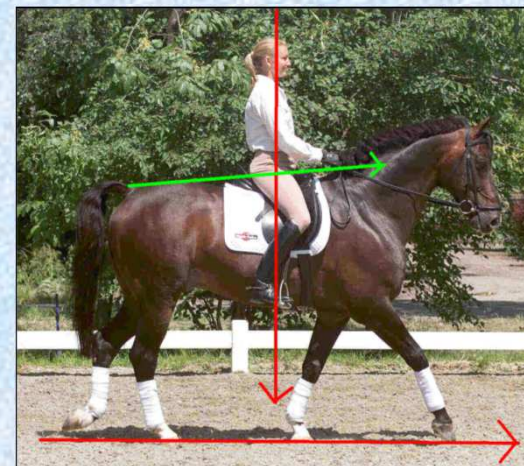
lichaamscontrole

ruitergevoel

weegschaalprincipe

Resultaten

Uit het bed op het paard

- Psychomotoriek van de basisruiter
- Tendens van de basisvaardigheden

Psychomotoriek van de basisruiter

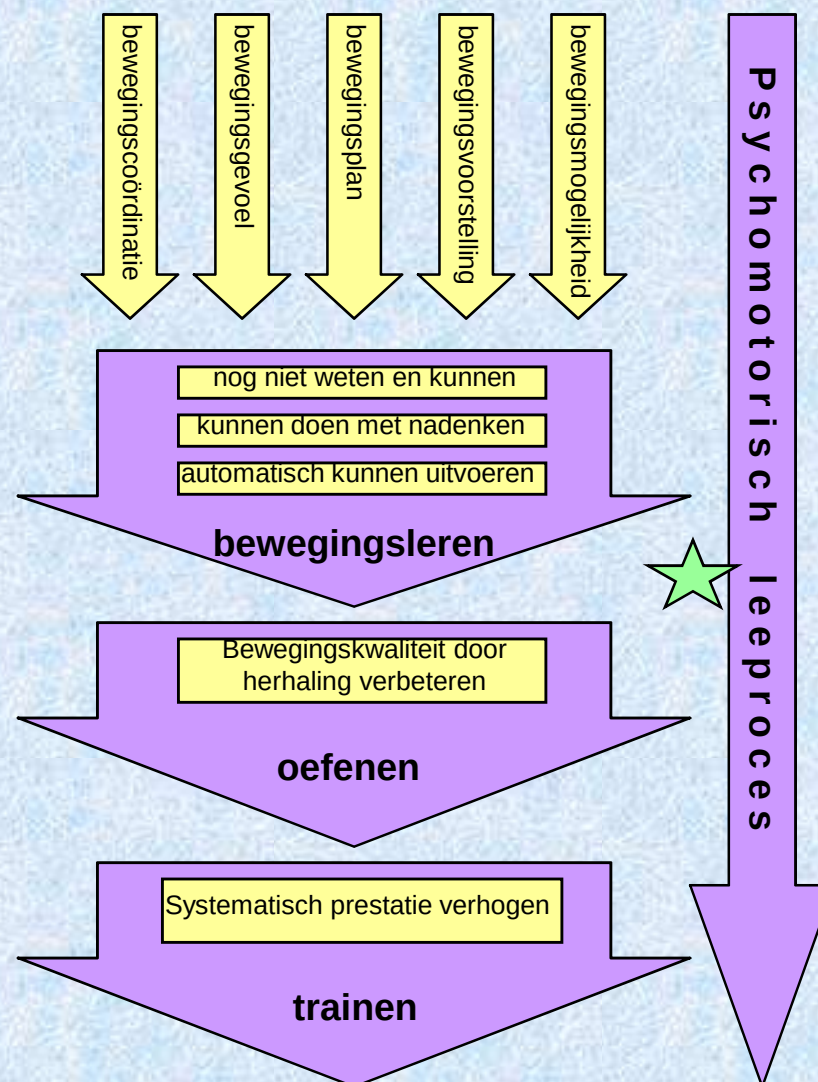
Klasse L2: ruiter moet zijn paard op bepaald niveau kunnen ondersteunen

Gemiddelde basisruiter zit in fase 1-2 van het leerproces

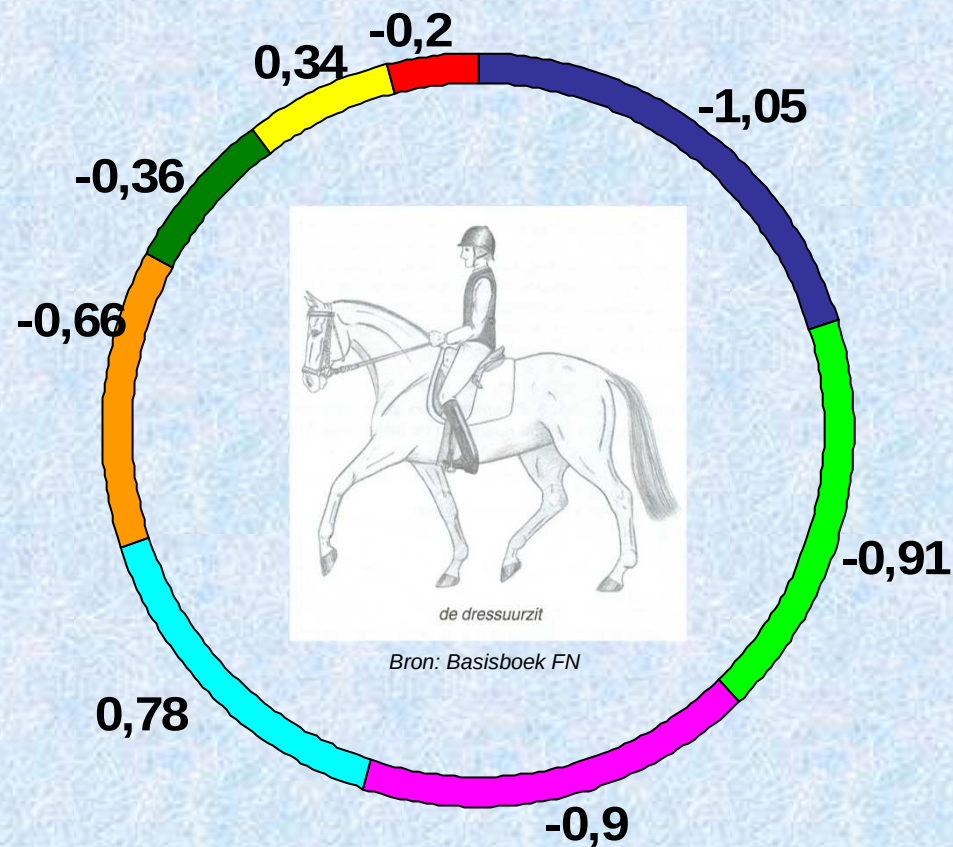
Gemiddelde basisruiter is niet in staat zijn paard op het gevraagde niveau te trainen

Tendens van de basisvaardigheden

Voorbeeld beoordeling

anticiperen						
-3	-2	-1	0	1	2	3

Vaardigheden

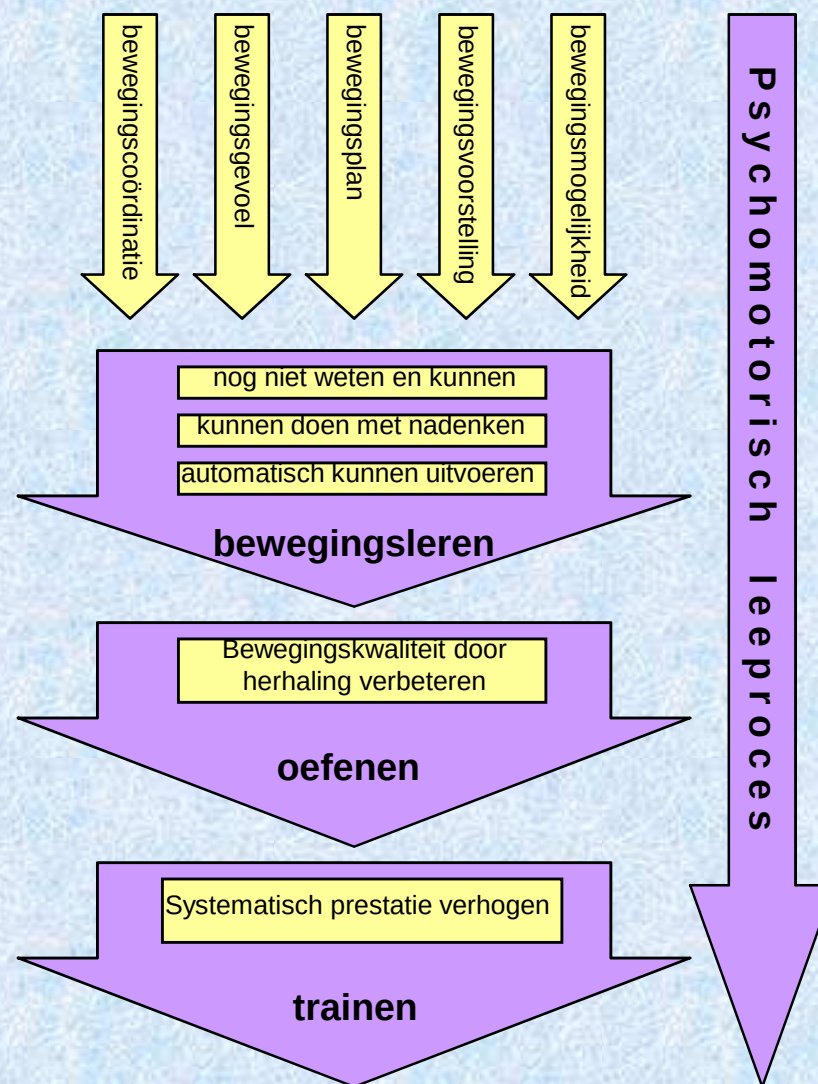
- lichaamscontrole
- in de beweging
- evenwicht
- communicatie
- weegschaal
- ruitergevoel
- concentratie
- anticipatie

Psychomotoriek van de basisruiter

Slecht beoordeelde delen

(door de jury)

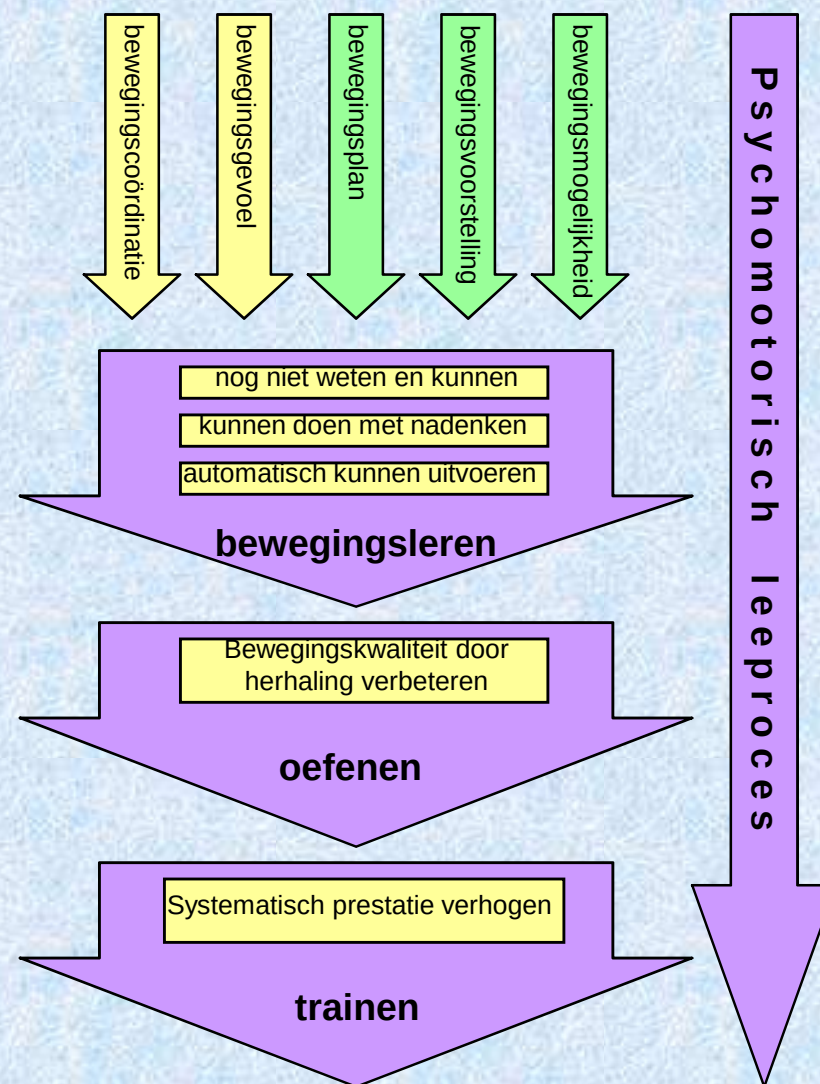
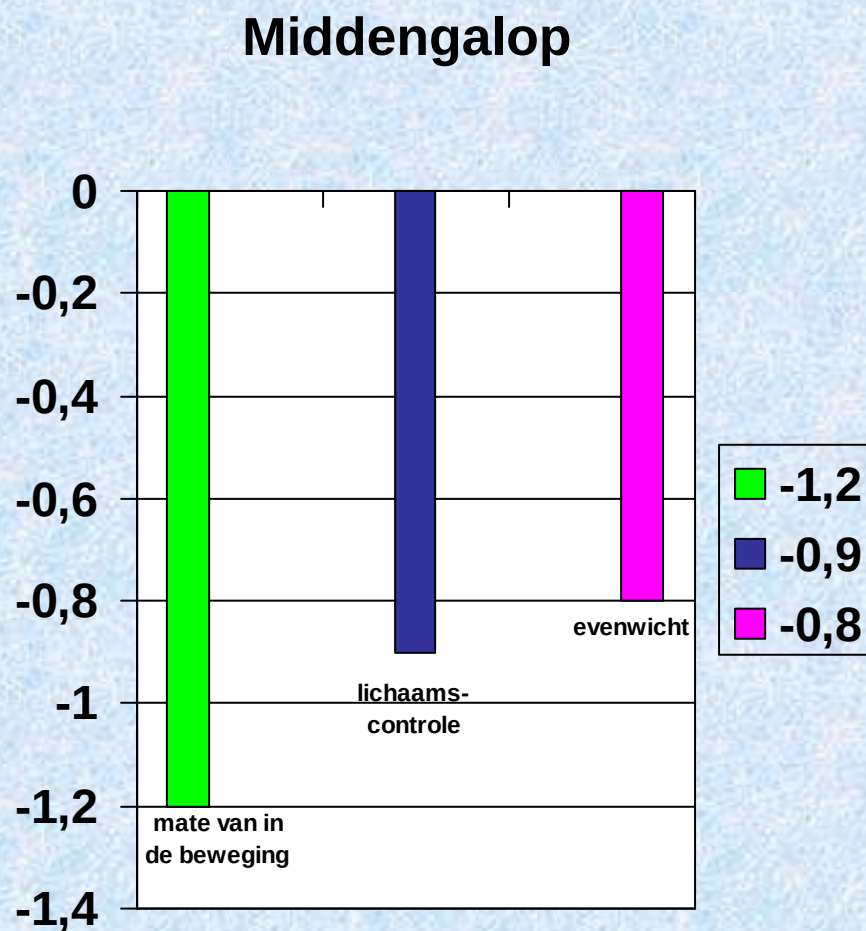
- Middengalop
- Wijken
- Achterwaarts en dan voorwaarts in arbeidsdraf

Bron: Ulrike Thiel, 2003

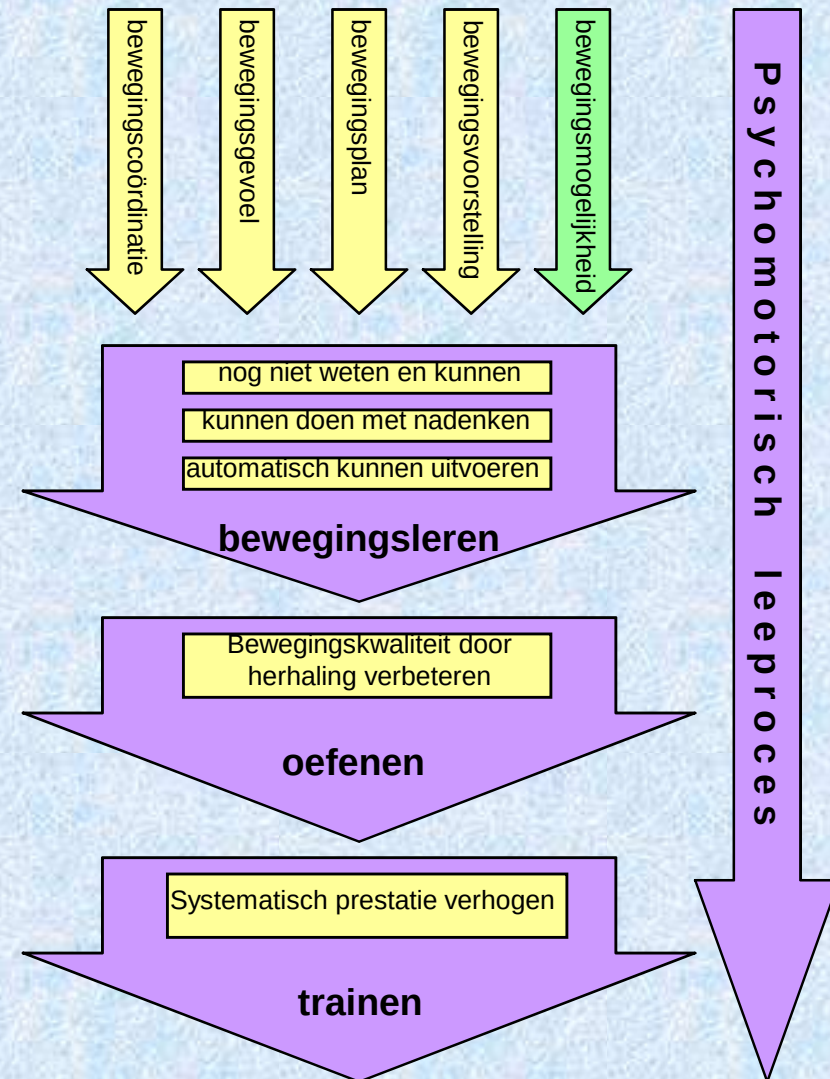
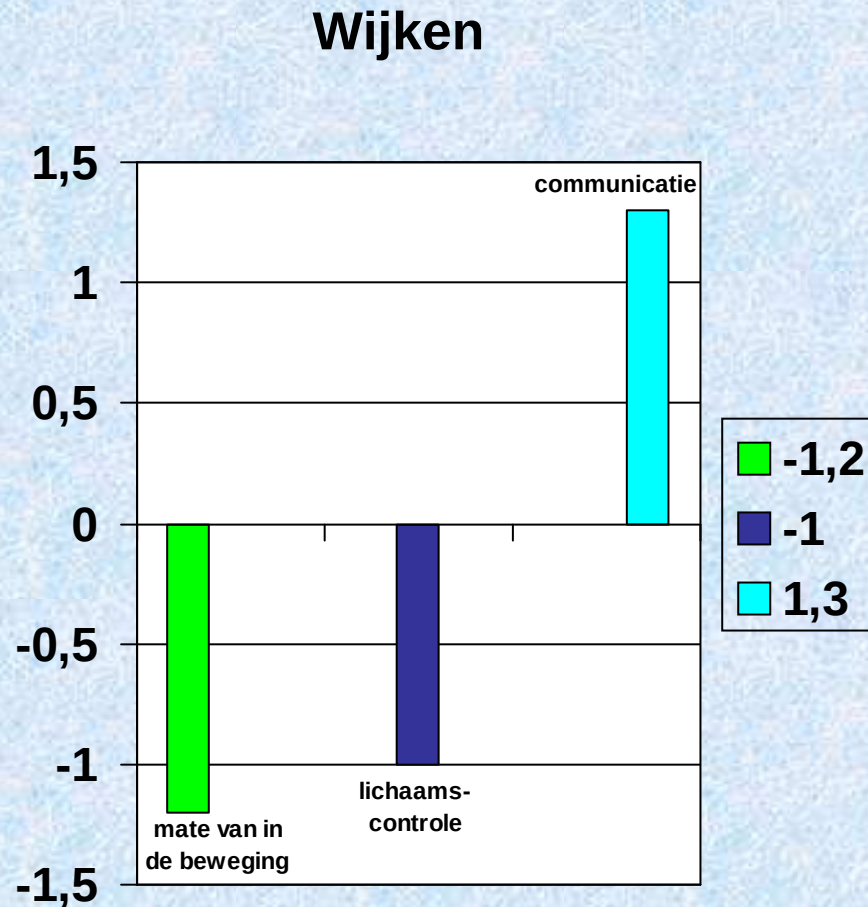

Psychomotoriek van de basisruiter

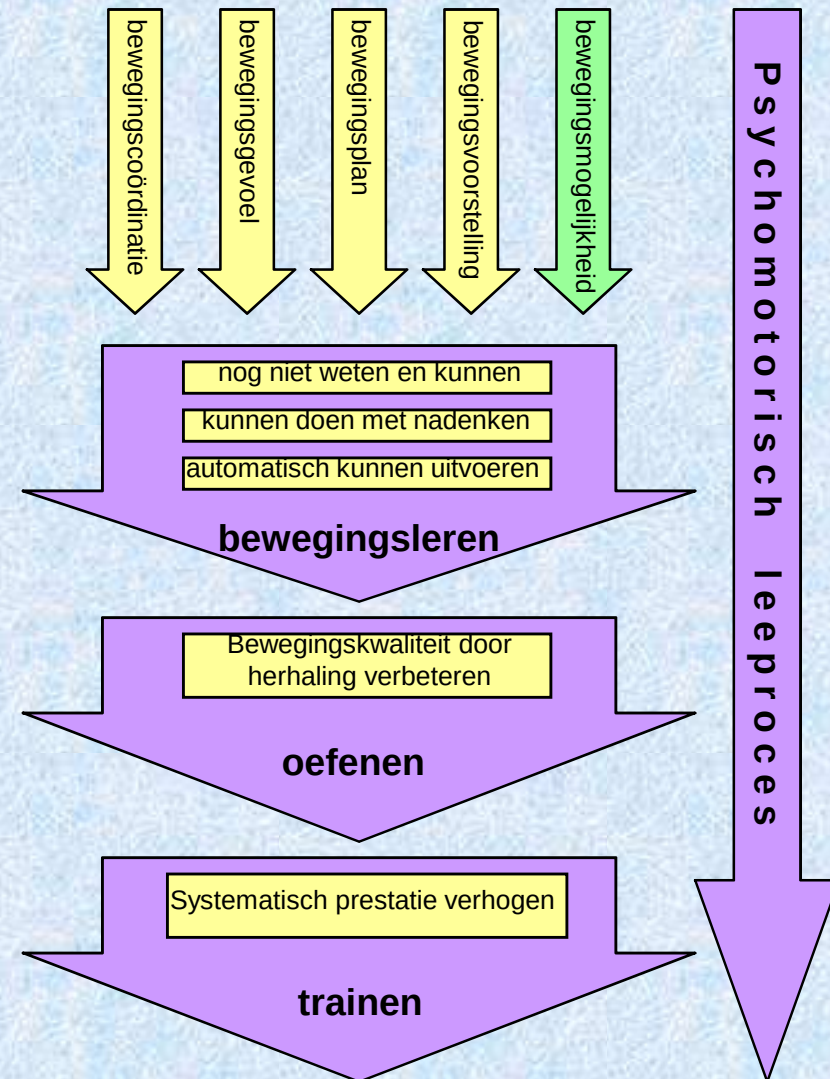
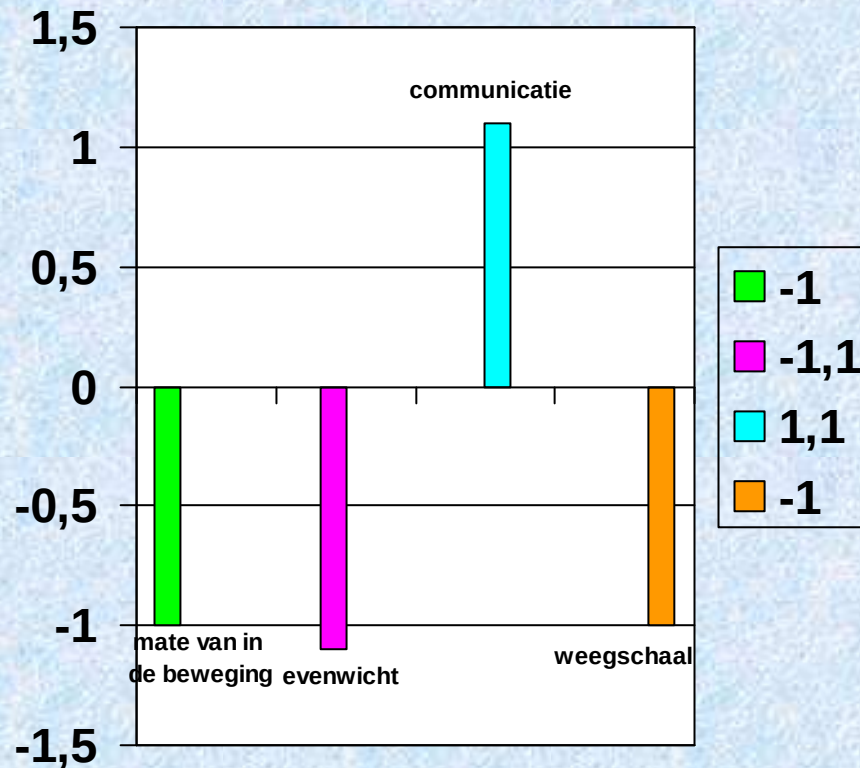
Bron: Ulrike Thiel, 2003

Psychomotoriek van de basisruiter

Psychomotoriek van de basisruiter

Achterwaarts en dan voorwaarts in arbeidsdraf

Bron: Ulrike Thiel, 2003

De onafhankelijke zit – vergeten mogelijkheden?

- Paardrijden is centrumwerk
- Paarden alleen gelaten in de proef
- Wat is het doel van de dressuur?

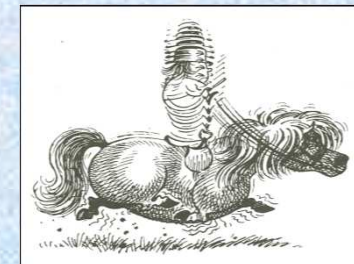

Paardrijden is centrumwerk

1 = centrum
Bron: U.Thiel,
Beter paardrijden kun je leren

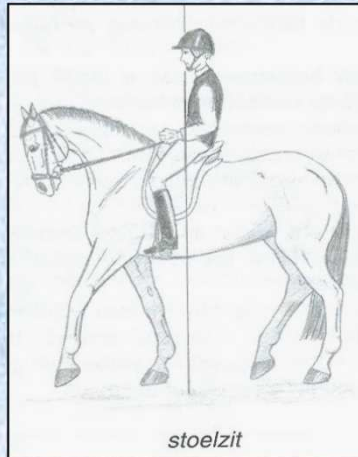
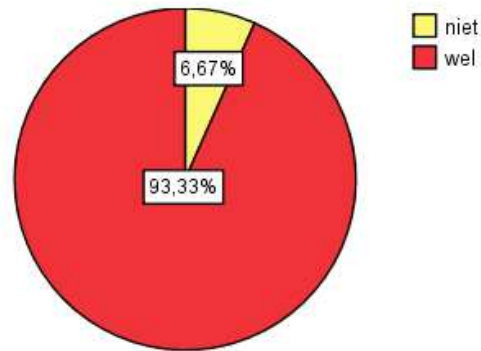
ruiter	jury	psychomotoriek
zit: gemiddeld 6,2	zit en houding (proefonderdeel 28): gemiddeld 6,6 (6/7)	vaardigheden: - evenwicht → -0,90 - in de beweging → -0,91 - lichaamscontrole → -1,05
↓	↓	↓
Ruiters hebben moeite hun zit & houding in te schatten en hieraan een cijfer toe te kennen	Beoordeling naar reglement KNHS. Is de ruiter hiermee geholpen?	- Gem. ruiter scoort slecht, vooral lichaamscontrole - geen onafhankelijke zit

Bron: Norman Thelwell

Paardrijden is centrumwerk

stoelzit / been opgetrokken

Bron: S.Miesner e.a.,
Paardrijden, basisopleiding voor ruiter en paard

Stoelzit/been opgetrokken

- been optrekken om in evenwicht te blijven
- onzichtbare hulpen geven onmogelijk
- belemmeren van bewegingen paard

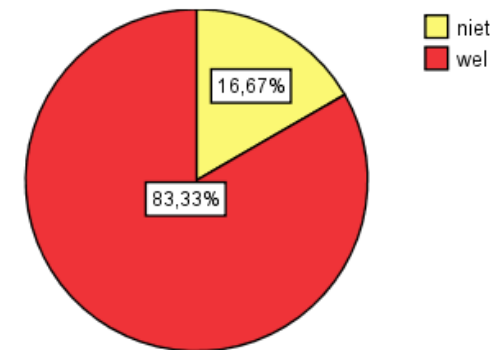
Handen te laag en verdekt

- paard wordt belemmerd
- zit negatief beïnvloed
- ruiter verstijft

Bron: Michael Putz, Reiten mit Verstand und Gefühl

handen laag en verdekt

Paarden alleen gelaten in de proef?

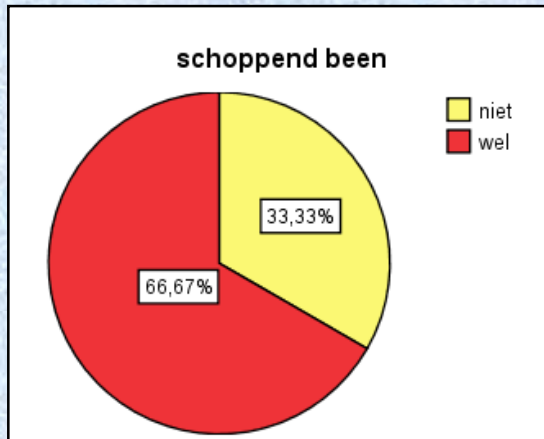

Bron: Ulrike Thiel

ruiter	jury	psychomotoriek
techniek hulpen geven (tijdens de proef) gemiddeld: 6,0	rijvaardigheid en effect van hulpen (proefonderdeel 29): gemiddeld: 6,1	vaardigheden: - communicatie → 0,78 - ruitergevoel → -0,36
↓	↓	↓
Ruiter beoordelen zichzelf gemiddeld hetzelfde als de jury	Beoordeling naar reglement KNHS. Is de ruiter hiermee geholpen?	Gem. ruiter communiceert teveel, maar geeft daarbij te weinig ondersteuning

Paarden alleen gelaten in de proef?

Bron: Ulrike Thiel

Schoppend been

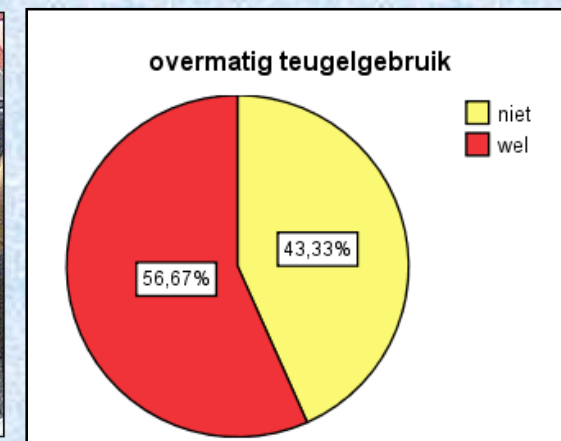
- steun in beugels
- paard vooruit schoppen
- geen controle over been

Overmatig teugelgebruik

- paard in krul laten lopen
- steun zoeken aan de teugels

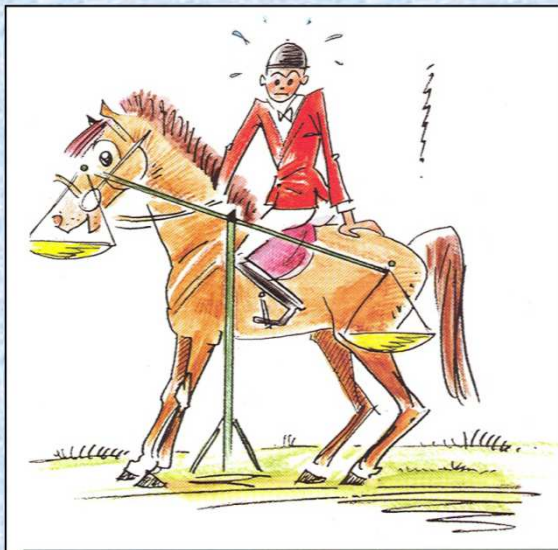

Bron: Ulrike Thiel

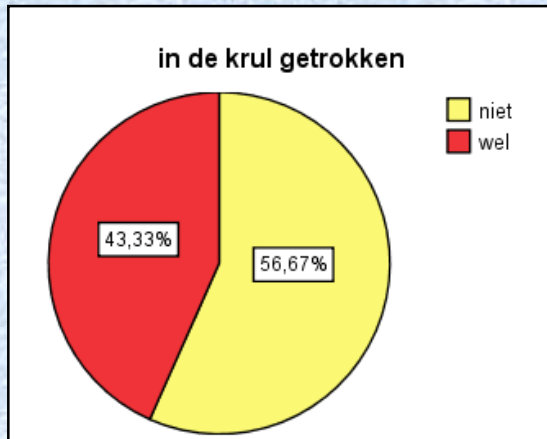
Wat is het doel van de dressuur?

Bron: M. Putz,
Reiten mit Verstand und Gefühl

jury	psychomotoriek
rechtgerichte, ontspannen en in aanleuning gaande paard (proefonderdeel 27) gemiddeld: 5,9 ↓	Vaardigheden: • weegschaalprincipe gemiddeld –0,66 ↓
Beoordeling naar reglement KNHS. Is de ruiter hiermee geholpen?	Paarden niet in juiste aanleuning, in krul getrokken, lopend op de voorhand

Wat is het doel van de dressuur?

Bron: Udo Burger,
Vollendete Reitkunst

In de krul getrokken

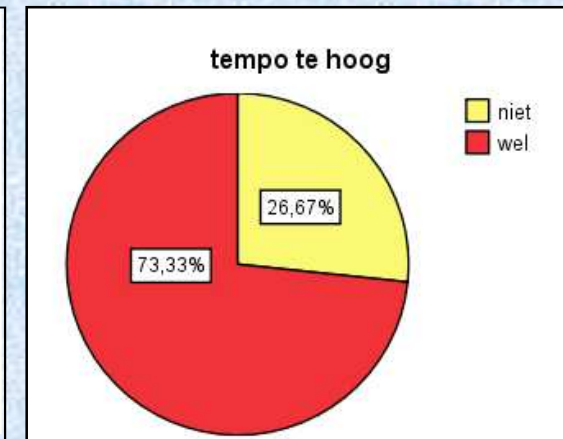
- beeld
- grip op teugels
- van voren vastgehouden
- rug gebruik paard belemmerd
- geen oprichting mogelijk

Tempo te hoog

- tempo gemiddeld te hoog
- paard achterhand niet onder brengen
- paard niet in evenwicht

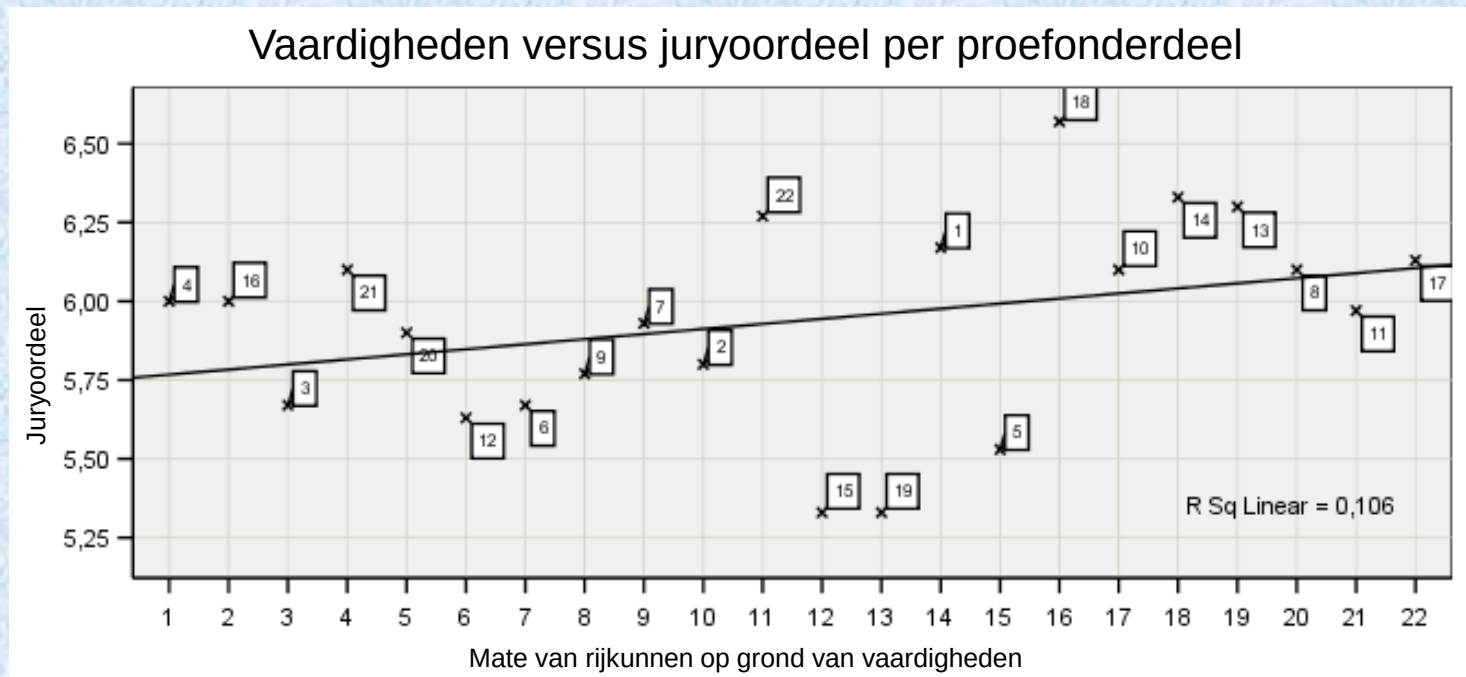
Bron: Norman Thelwell

Grote onzekerheid en misverstanden bij de ruiters en juryleden?

- Jurybeoordeling versus psychomotore observatie
- Winstpuntenverdeling
- Wedstrijdreglement
- Logica beoordeling basis

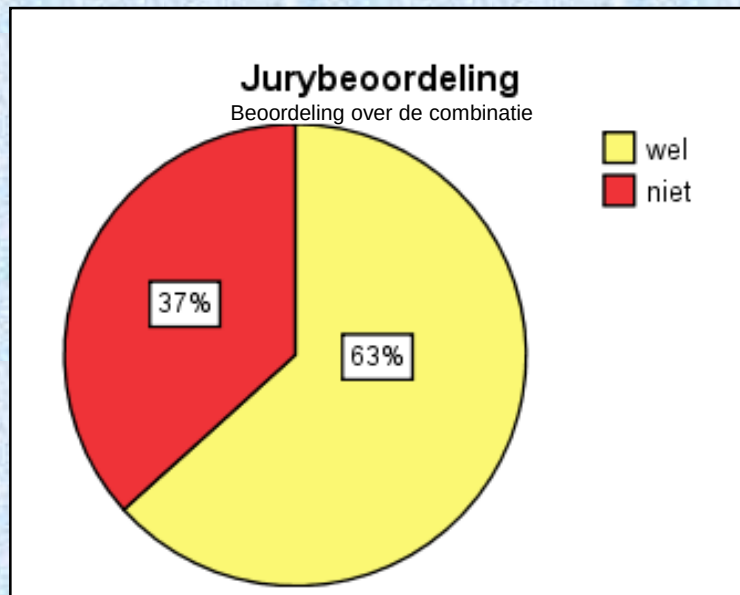
Jurybeoordeling versus psychomotore observatie

- Licht verband (0,398)
- Veel spreiding

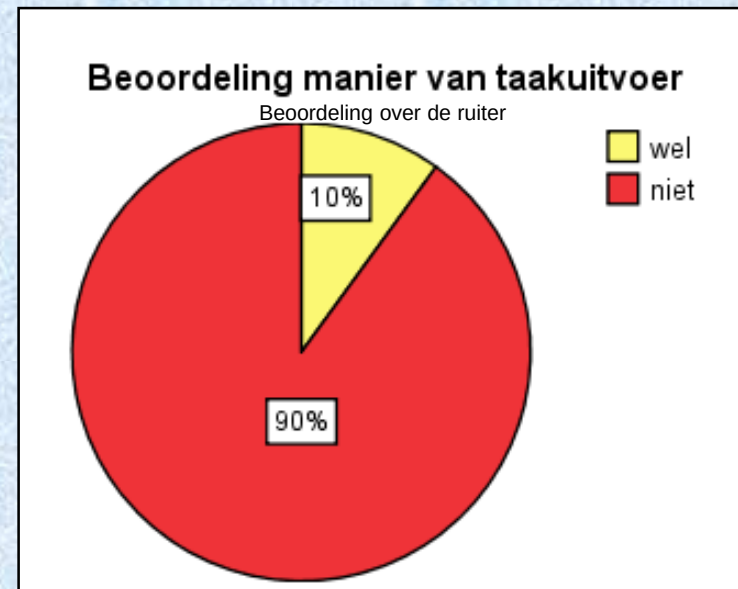
Winstpuntenverdeling

"Ik heb een winstpunt.."

Lage motivatie iets te verbeteren

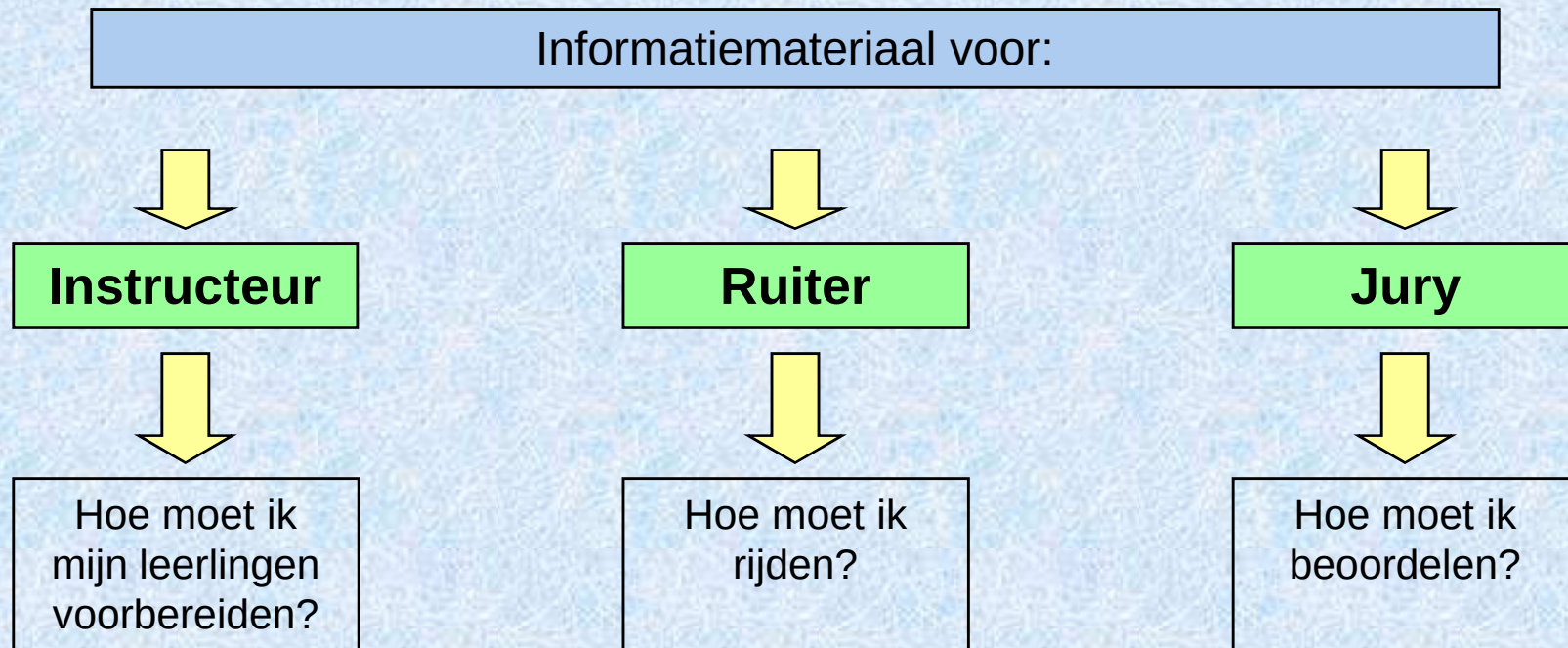

"Ik heb geen winstpunt.."

Hoge motivatie iets te verbeteren

Wedstrijdreglement

Logica beoordeling basis?

- Voor basis nodig:
  - Takt
  - Souplesse/ontspanning/losheid
  - Aanleuning
- Voor basis niet nodig?
  - Impuls
  - Rechtgerichtheid
  - Verzameling/geslotenheid

Gevolg ruitersfouten

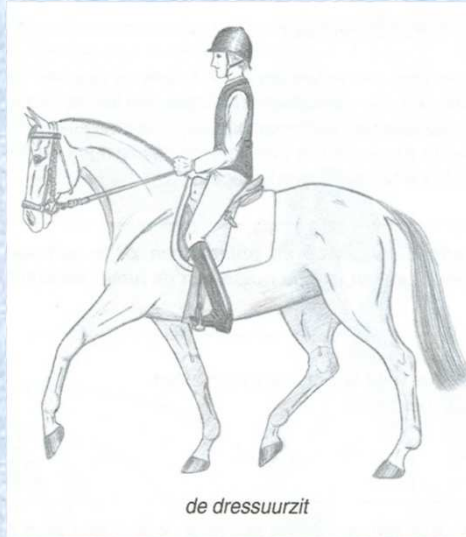
- Op de voorhand
- Te hoog tempo
- Uit elkaar
- Onregelmatig
- Scheef
- Gespannen
- Niet in evenwicht

Logica: .....?

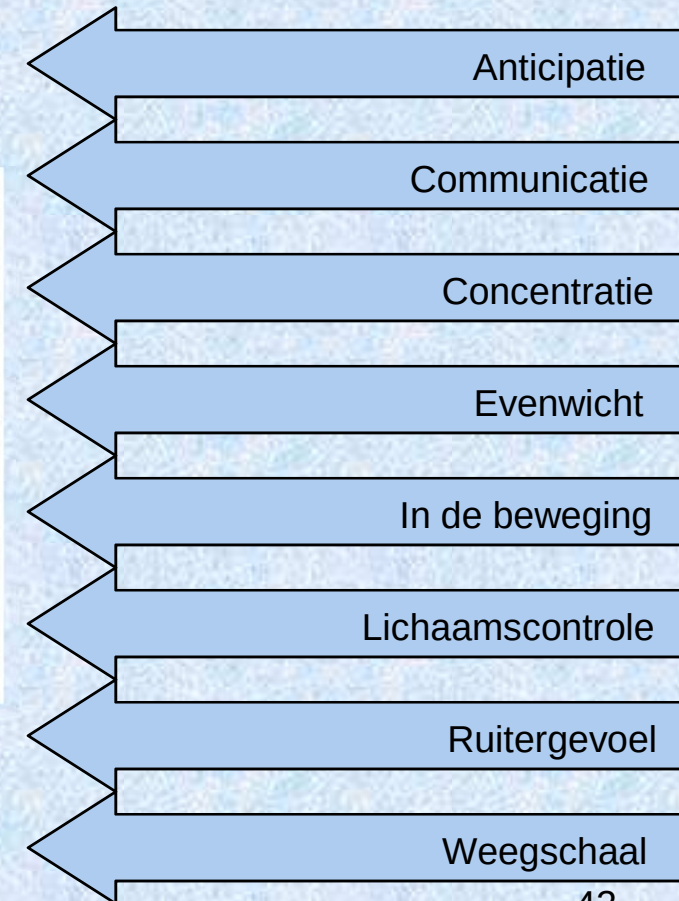
Beoordeling van de opleiding paard en ruiter

Scala paard

Bron: Basisboek FN

Scala ruiter

Conclusie

Veel wegen leiden naar Rome, maar een enkele leidt naar correct paardrijden

- Samenvatting
- Expert interviews

Samenvatting

- Beoordeling jury
- Vaardigheden ruiter
- Zelfreflexie ruiter
- Welzijn van het paard
- Kwaliteit en effectiviteit informatie

Geen goede randvoorwaarden voor missende basis

Wat kan eraan gedaan worden door

instructeur

jury

literatuur

ruiter zelf

Expertinterviews

Expert interviews

Gerrit de Jong	Instructeur Ruiter	Samenwerking tussen ruiter en paard
Mariëtte Jansen	Instructeur Ruiter, Jury	•Onafhankelijke zit, van achteren naar voren rijden •Los door het lijf bewegend paard
Maaïke van Rijn	Instructeur Ruiter	•Begrijpen hoe een paard functioneert en leert •Onafhankelijke zit •Begrijpen wat men doet
Coby van Baalen	Instructeur Ruiter	Besef hebben van het paard
Henk van Bergen	Instructeur Ruiter	•Wederzijds begrip tussen ruiter en paard •Evenwicht situatie (combinatie houding & tempo bepaalt het evenwicht)
Rien van der Schaft	Instructeur Ruiter	•Onafhankelijke zit •Communicatie tussen ruiter en paard •Takt, losheid, aanleuning

Expert interviews

Resultaten verrassend?

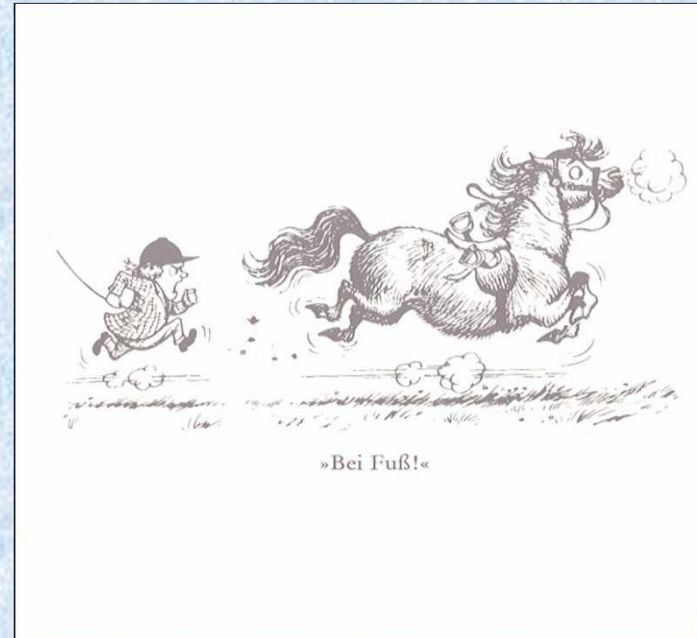
Aanbevelingen voor verbetering:

- **Instructeurs:** opleiding & bijscholing
- **Ruiters:** psychomotoriek paardrijden & keuze paard
- **Jury:** bijscholing & mogelijkheid tot feedback na de proef
- **Informatie:** clinics & boeken

Paardrijden complexe psychomotoriek!

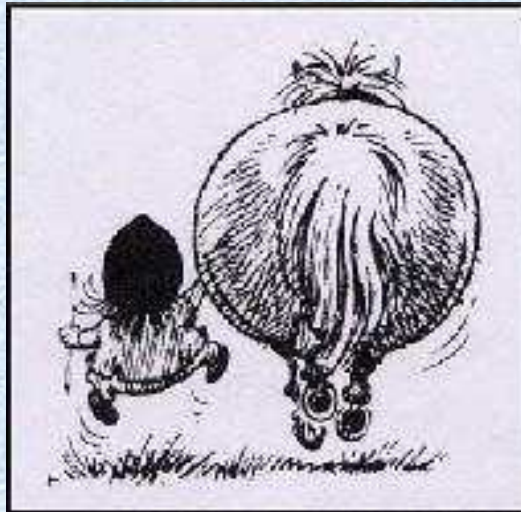
- Een paard zonder ruiter is nog steeds een paard

- Een ruiter zonder paard is maar een mens

Paardrijden complexe psychomotoriek!

Bedankt voor Uw aandacht

Bron: Norman Thelwell

Zijn er nog vragen?

The Psychomotor learning process of the rider in basic dressage

A study of the effectiveness of existing instruction in the development of the basic skills of the rider in equestrian as part of the final project for the Animal Management training , specialization Horse & Management (Researchers Inka Stöcker Mieke Barske)

Commissioned by and in cooperation with Dr.Ulrike Thiel
HippoCampus , Institute for Equithrapy and Equestrian Sports Psychology
Cranendonck

Summary

Cause

Psychomotor research on how people learn and practice complex tasks (such as riding, gymnastics, ballroom dancing) has shown that a learning process had several phases, which must meet a number of requirements, to accomplish a useful result.(E.J.Kiphard,2001)

In her position as riding-instructor the, Dr. Ulrike Thiel, instructor of this research, has analyzed and used this learning process in her work situation when instructing riders at different levels. This way she has gained the necessary experience about the learning process over the last 15 years. The learning process consists of the three phases movement learning, practicing the movements and training. It appeared that most of the riders showed a number of shortcomings in the first phases of this learning process. Next to her position as instructor Ulrike Thiel often functioned as jury member, and in that capacity she noticed that riders apparently did not know what they were doing, when they were riding in a competition. Also, these riders were either not able to, or did not try to professionally support the conditions of the scale of education of the horse by using a correct seat and position and the application of the correct rider's aids. Besides the riders were often lacking the correct rider's sense. Her personal experience is often confirmed by statements of experts in the horse press. In the past few years, the KNHS (KNHS 2007) did a lot to introduce the scale of education of the horse into the riding sport, in order to improve the education of the horse. The 'scale of education' of the rider himself has not yet been included into this concept. This research was started to examine to what extent the impressions of Ulrike Thiel, regarding the skills and the learning process of the rider, the opinion of the experts and the opinion from the press could be verified. A sample of basic riders in the class L2 dressage, as an indication of the starting basic rider, is examined what the state of their basic skills as a rider is and the way they pass through their own learning process. Furthermore, there is examined how experts (in their position as jury member, coach and instructor) look at these main issues and also which ideas these experts had to improve the situation. It is also examined whether these ideas match the ideas of the instructor for this research from her perspective as psychomotor expert.

Description of the problem

The description of the problem is based on current press bulletins and articles from the horse press, the expertise of the research instructor and discussions between her and experts. It is an often discussed point, that the horses in the Netherlands, nowadays, are bred in order to increase performance capacity as much as possible. These horses are very intelligent, high in blood standing, sensitive and have a higher performance capacity and movement potential. However they react

heavily to shortcomings of the rider and need a precise guide in their development during their training regarding their education. For the people in the basic sport dressage, it is increasingly harder to compete with these kind of horses. According to experts, this is also a result of insufficient training of the rider and the time which is spent on the training of the horse with regards to the learning - and training process of rider and horse.

The current riding-instructors are especially trained to guide the horse and less to guide the rider and the influence which these riders have on the horse. The reason for this is that many riders only ride for gaining points and it is not really important for them to improve the riding itself. Nevertheless, it is important that there is paid attention to achieving the independent seat, the correct rider's sense and the significant rider's aids as a support for the horse during the training of the rider. Besides the independent seat of the rider, also the experience, the knowledge of biomechanics, psychology and learning- and development-possibilities of the horse are playing a role. Also the knowledge about objectives of the dressage, the personal training of the ability of rider and horse are playing a large role and must be instructed. These factors together describe the basis of classical riding according to the scale of education as defined in the Dutch rules of competition and the rules of riding internationally (FEI). Eventually all this is about the well-being of the horse. The rider has the duty to strive for an as pleasant as possible cooperation between rider and horse. This will be achieved by a harmonious dialogue between those two.

Objective

The aim of this research was to observe and analyze possible shortcomings of riders who stand at the beginning of their riding career in the basic sport in the Netherlands and are passing the psychomotor learning process. After presenting the results to the experts of the horse world, recommendations have been made to improve and develop the skills of the rider. The next two research questions are discussed:

To what extent are there shortcomings at the starting rider class L2 in their psychomotor development and their basic riding skills; and which recommendations can be given by experts (in their expertise as coach, instructor and/or jury member) to change the current situation to improve the quality of the education and training of the horses and the harmony between rider and horse?

Material and methods

In order to get an answer to these questions, there has been examined which level of the psychomotor learning process the basic-riders have and which skills they already have developed regarding to the scale of the rider. For this aim the performances of 30 riders were analyzed during the test. These riders were riding in the class L2 and did not ride higher, at least not during the past 5 years. Furthermore, these riders were questioned about their performances and the judgement of the jury of the tests was also taken into account in the research.

Based on a scale of education of the rider, which corresponds to the scale of education of the horse, an assessment system was developed for the rider's skills: anticipation, communication, concentration, balance, in the movement, body control, rider's sense and the principle of the pair of scales of the horse. These skills were scored per test component, and also the rider's level of psychomotor learning process was analyzed. Only in phase three (the training phase), after successful passing through the first two phases (movement learning and movement practicing), is it possible for the rider, to guide the horse in his learning process and to stimulate its physical and mental development. This means that a rider only can train a (young) horse, if he is sufficiently advanced in his learning process and is in phase three of the psychomotor learning process, where it is important that the rider has gained the skills sufficiently in the earlier phases.

Results observations

The most important result of the observations is: the average L2-rider was not able to guide and train his horse at the requested level, because on average he was between phase one and phase two of the learning process. From the psychomotor judgement of the basic skills of the riders appeared that a number of shortcomings existed under the riders. Striking results were here that the riders (physically) communicated a lot towards the horses, but mostly this was false communication – in other words: much of their aids must be considered as "noise", which the horse disturbed and did not effectively support the horse. It appeared that the riders supported the horses too little on biomechanical guidance as a result of technical faults and the rider's sense and they also did not know how they could help the horses doing the exercises in balance and relaxation.

Furthermore, it appeared that the riders had problems with their own balance and body coordination (keeping a wrong position regarding the perpendicular (vertical line)) and many riders sat behind the movement of the horse. Most of the riders had large shortcomings in their seat which were analysed in detail. Especially in tasks where it was important to have a good rider's sense and comprehension of the biomechanical support, it became clear that most riders were not able to apply this sufficiently. Comparing the jury judgement and the psychomotor judgement of the rider's activities indicated that there existed clear differences in examining the input of the rider himself.

The jury judges (according to the directives of the dressage rules) in the first place the movement of the horse and does not separately judge the disturbances that the horse experiences from the rider. The skills of the rider are either included in the judgement of the movement of the horse per element or in the judgement of the seat and position, and the rider's aids in only two separate marks on the protocol.

In the psychomotor analysis the seat and position of the rider and the rider's aids were split up in eight basic skills, which were scored per element. Because of this separation, it became possible to analyse the scale of education of the rider. As a result, it became clearer for the riders themselves what their shortcomings are and how they can improve their weaknesses. According to this analysis based on the 'scale of the rider' only 10% of the judged riders would be able to obtain a profit point for correct guiding their horse, whereas the jury gave 63% of these riders a profit point (a profit point is obtained when 60% or more are performed correctly during the test). In spite of gaining a profit point by the correct movement of the horse, the rider can disturb the horse considerably in its movement. If the jury could judge the skills of the rider in a systematic manner as a part of the whole picture, the riders and their instructors would receive useful information and advice for improvement.

Results expert interviews and recommendations

The fact that basic riders show serious shortcomings, proved not to be surprising for the experts (coaches, instructors, jury members, who know the horse world very well and know to what extent riders are prepared to work on shortcomings in the basis). These experts recommended that it is important to make riders understand the need of a developed seat, position, rider's aids and rider's sense in order to improve this situation. When the basic skills of the rider have not been sufficiently developed, the horse can not be trained and guided effectively and it would be too early to participate in competitions. Many riders do not see the advantages of a good basis, because they get their profit points and ribbons anyway during competition. If the judgement of the jury would include the shortcomings in relation with the scale of the rider, then the riders would become more aware of their shortcomings of seat, position and supporting of the horse. For this reason it is important that the scale of education of the rider weighs more heavily in the total number of points.

Moreover the education of the instructors must become more targeted on the influence of the rider on the horse and the way the rider develops basic skills in a systematic learning process. This not only concerns the mentality of the riders, but also the physical condition and coordination of the riders of today. Also instructors learn to train rider and horse as a combination during their education. But more important is to get the basis of the rider at a good level. These instructors do not know very much about the psychomotor of the rider or its efficient guidance and they are insufficiently prepared to cope with this during the education and training of the combination. It is important for the rider himself to learn the rider skills on a learning horse during the first phases of his learning process, before he gets able to not only ride a horse which is already trained according to the scale run, but also to train and guide a horse according to the scale of education. In contrast to this useful requirement for a good learning process of the rider, starting basic-riders generally ride young horses in the sport. This creates problems, especially because modern, high in the blood standing horses frequently desire a certain degree of skills and accompaniment by the riders.

It will be to the press and sport organisations to pass the correct information about the skills which the rider needs and how these are to achieve, by means of literature, clinics and other education to these basic-riders and their instructors. The rules of competition has been shortened a lot the last year related to the information about the seat and position of the rider and the way the scale of education and of the correct movement of the horse is defined and judged, whereas this information is very important for the riders in order to be aware of on what is paid attention during competitions. Many misunderstandings at the riders and instructors could be taken away by publishing clearly understandable and official guidelines by the KNHS, similar to the guidelines of the FN “Richtlinien für Reiten und Fahren”. Plain explanations the scale of education of the horse and in relation to that the scale of the learning process of the rider should improve the skills of the rider in the basic sport. This will lead to a quality improvement in the Dutch horse sport in the breadth starting from the basis.

Conclusion

The “basis of horse and rider” is being understood and pursued in the present rules of competition, as showing the skills of the horse during the test, which are defined in the scale of education (of the horse). In order to train a horse to move according to the scale of education, the rider himself needs certain skills. This problem becomes more clearly on the long period, especially in the modern sport horse. The basic-riders, who have been observed, showed that those skills were present on an insufficient level. As a conclusion it can be said that the basic-rider does not succeed in achieving these basic skills obviously by several reasons. Possible reasons are:

- ☐ The instructors have too less knowledge about the psychomotor learning process of the rider
- ☐ There is too little explanation and knowledge present about the seat and position of the rider and the rider's aids
- ☐ Granting of profit points at the basic class L, without taking along the developments and faults of the rider in the judgement
- ☐ Insufficient motivation of the riders to invest in their own learning process regarding their behaviour now, because at present they get rewarded by ribbons and profit points anyway
- ☐ The riders are not able to ride and train their horses at the requested level

However it can be expected that the modern sport horses will react to this insufficient degree of development of the rider's skills in the long term. This will become visible because at a given moment they do not improve anymore in their training, being obstructed by wear or motivation loss. As a result of the obtained research material, follow-up studies will be done to analyze what influence the learning process of the rider concerning its seat, position and the rider's aids has on the movement mechanism, the mental condition and the psychomotor learning process of the horse in the basic sport.